

JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH

PEDAGOGICKÁ FAKULTA

Katedra hudební výchovy

Miroslav Raichl – tvorba pro dětské sbory

Diplomová práce

Anna Vernerová

Učitelství pro 1. stupeň ZŠ

Vedoucí diplomové práce: Mgr. Tomáš Vránek

České Budějovice

2008

Děkuji Mgr. Tomášovi Vránkovi, odbornému asistentovi katedry hudební výchovy, za odborné vedení diplomové práce, konzultace a cenné rady.

Prohlášení:

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci na téma **Miroslav Raichl – tvorba pro dětské sbory** vypracovala samostatně pouze s použitím pramenů a literatury uvedených v seznamu citované literatury.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své diplomové práce, a to v nezkrácené podobě, fakultou elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách.

V Českých Budějovicích dne 25. 4. 2008

.....

Anotace:

Diplomová práce „Miroslav Raichl – jeho tvorba pro dětské sbory“ obsahuje pět částí. První je věnována životu, tvorbě a ocenění skladatele. Druhá a třetí část zahrnují soupis a utřídění jeho skladeb, druhá je zaměřena na vokální díla a třetí na díla instrumentální. Čtvrtá část obsahuje analýzu písňového cyklu „Veselá teorie“ a poslední část popisuje výsledek malého průzkumu povědomí o Miroslavu Raichlovi a jeho skladbách mezi vedoucími dětských sborů základních škol a základních uměleckých škol na Náchodsku, v jeho rodném regionu.

Cílem diplomové práce je upozornit na významného českého skladatele Miroslava Raichla, na jeho přínos pro dětské sbory.

Annotation:

This thesis “Miroslav Raichl – his work for children’s choirs” consists of five parts. The first one is devoted to composer’s life, work and awards. The second part and the third part cover a list and an ordination of his compositions, the second one is focused on vocal works and the third one on instrumental works. The fourth part contains the analysis of the song cycle called “Merry Theory“ and the last part describes the result of a small research of awareness of Miroslav Raichl and his compositions among conductors of children’s choirs at primary schools and artistic schools in Náchod region, his native land.

The aim of the thesis is in drawing attention to the remarkable Czech composer Miroslav Raichl, to his contribution for children’s choirs.

Obsah

ÚVOD.....	6
1 ŽIVOT A DÍLO MIROSLAVA RAICHLA.....	9
1.1 ŽIVOT MIROSLAVA RAICHLA.....	9
1.2 TVORBA A OCENĚNÍ MIROSLAVA RAICHLA	13
1.3 TVORBA PRO DĚTSKÉ SBORY.....	19
2 VOKÁLNÍ TVORBA MIROSLAVA RAICHLA	23
2.1 SBOROVÁ TVORBA	23
2.1.1 <i>Skladby pro dětské sbory .....</i>	<i>23</i>
2.1.2 <i>Skladby pro dívčí sbory.....</i>	<i>37</i>
2.1.3 <i>Skladby pro ženské sbory.....</i>	<i>37</i>
2.1.4 <i>Skladby pro smíšené sbory.....</i>	<i>38</i>
2.1.5 <i>Skladby pro mužské sbory.....</i>	<i>39</i>
2.2 SÓLOVÉ PÍSNĚ.....	39
2.3 OPERY	41
3 INSTRUMENTÁLNÍ TVORBA MIROSLAVA RAICHLA	42
3.1 SKLADBY PRO SÓLOVÝ NÁSTROJ.....	42
3.1.1 <i>Skladby pro sólový nástroj bez doprovodu.....</i>	<i>42</i>
3.1.2 <i>Skladby pro sólový nástroj s doprovodem klavíru.....</i>	<i>43</i>
3.1.3 <i>Skladby pro klavír (na 2 ruce, na 4 ruce).....</i>	<i>43</i>
3.2 ORCHESTRÁLNÍ SKLADBY	44
3.2.1 <i>Skladby pro komorní orchestr.....</i>	<i>44</i>
3.2.2 <i>Skladby pro smyčcový orchestr.....</i>	<i>44</i>
3.2.3 <i>Skladby pro velký orchestr.....</i>	<i>44</i>
4 ROZBOR CYKLU VESELÁ TEORIE I.....	46
5 PRŮZKUM.....	55
ZÁVĚR	58
POUŽITÁ LITERATURA.....	59
SEZNAM PŘÍLOH.....	60

ÚVOD

Diplomovou práci jsem zaměřila na život a tvorbu Miroslava Raichla, v jehož rodném městě Náchodě jsem vyrůstala, chodila do základní školy a navštěvovala místní základní uměleckou školu. Ve svém žákovském věku jsem o existenci Miroslava Raichla neměla ani tušení, i když jsem se, jak dnes vím, s jeho skladbami setkávala. Poprvé jsem se vědomě se jménem Miroslav Raichl seznámila na střední pedagogické škole, když jsme ve školním dívčím pěveckém sboru zpívaly jeho Zářící kočár, který mě uchvátil natolik, že jsem se chtěla o autorovi a jeho tvorbě dozvědět více.

Ve svém okolí jsem se často setkávala s tím, že většina lidí skladatele Miroslava Raichla neznala. Dokonce ani zpěváci z okolních sborů, kteří jeho skladby zpívali, nevěděli, kdo je jejich autorem.

Při výběru tématu své diplomové práce jsem chtěla spojit svůj zájem o hlubší poznání Raichlova díla se snahou seznámit širokou veřejnost, hlavně učitele hudební výchovy na základních školách, zvláště s jeho dílem orientovaným na dětské zpěváky.

Moje diplomová práce má pět částí. Jejím cílem je připomenout významného českého skladatele Miroslava Raichla, který velkou část své tvorby věnoval dětem, dětským sborům, ale nejen jim. Jeho hudba zasahuje do různých žánrů. Akcent kladu na učitele hudební výchovy. Na školách vedou pěvecké sbory, bylo by záslužné, aby zkusili se svými žáky zpívat i Raichlovy skladby, které nejsou vždy tak náročné, jak by se mohlo zdát.

První část přibližuje Raichlovo často nesnadné putování životem a chronologicky zahrnuje jeho tvorbu a úspěchy od doby studií. Jedna z podkapitol se věnuje tvorbě pro dětské sbory, na kterou se moje diplomová práce zaměřuje.

V druhé části jsem se snažila sestavit co nejucelenější soubor Raichlova díla. Jeho dílo čítá velké množství skladeb, a to nejen pro jednotlivé sólové nástroje, ale i pro různé orchestry a pěvecké sbory. V diplomové práci uvedeném soupisu pracuji s údaji, které mi poskytl Český hudební fond a Ochranný svaz autorský (k dílům hudebním). Víím, že řada skladeb existuje i mimo tyto oficiální zdroje, ale vyhledat je přesahuje možnosti mého diplomového úkolu. Vzhledem k tématu a k hlavnímu cíli této diplomové práce jsem se rozhodla zpracovat výčet skladeb sborové tvorby, především

pro dětské sbory. Snažila jsem se cykly písní a jednotlivé písně utřídit tak, aby čtenář měl představu, kde dané skladby (notový materiál) hledat. Není to vždy jednoduché, protože jen málo souborů bylo vydáno tiskem v běžných nakladatelstvích. Většina jeho sborových děl vycházela pod záštitou dětských sborů (Sušický dětský sbor, Tachovský dětský sbor...) nebo v rámci vítězných skladeb Jirkovské soutěže dětské sborové tvorby. Mnoho skladeb ale existuje stále jen v rukopisech.

Třetí část doplňuje část druhou a dotváří tím čtenářův obraz o Miroslavu Raichlovi jako všestranném skladateli. Mnozí z těch, co ho znají, si ho většinou spojují pouze s písněmi pro dětské sbory. Jeho tvorba je však daleko pestřejší. Tato kapitola připomíná pouze některá jeho významná díla, která se netýkají sborového zpěvu nebo jiné vokální tvorby (sólové písně, kantáty, opery).

Čtvrtou částí je analýza jednoho díla z Raichlovy tvorby pro dětské sbory. Vybrala jsem si písňový cyklus „Veselá teorie“, který je zařazen do souboru Dětské sbory, vydaného Supraphonem v roce 1986. Na něm se snažím poukázat na Raichlovu citlivost přesně vystihnout text písně hudebními prostředky a zároveň jeho umění vytvořit hudební vtíp. Jednotlivé komentáře jsem doplnila notovými ukázkami (vždy několik taktů), celý notový materiál tohoto cyklu obsahují přílohy. Také se tím snažím povzbudit vedoucí školních pěveckých sborů, aby se odvážili sáhnout i po trochu náročnějších skladbách, i když písně, které jsou součástí Veselé teorie patří k těm lehčím. Texty písní i výrazná melodika probouzejí v dětech zájem o tyto písně. Vzpomínám si, když jsem chodila do základní umělecké školy, učili jsme se píseň Stupnice, která patří právě do vybraného cyklu a já sama jsem si tuto písničku ráda zpívala i doma.

V poslední části se zabývám malým průzkumem v náchodském okrese. Snažila jsem se zjistit, do jaké míry je Miroslav Raichl mezi sbormistry na školách ve svém rodišti známý a nakolik se jeho skladby zpívají. Telefonicky jsem zjistila, ve kterých školách mají pěvecký sbor. Ta místa jsem pak osobně navštívila a mluvila přímo s vedoucími souborů. Předpokládala jsem, že skladatele budou znát pouze sbormistři dětských sborů na základních uměleckých školách.

Informace o Raichlově životě a díle jsem získávala velmi obtížně. Podobně zaměřená ucelená monografie neexistuje. Většina údajů uvedená v běžně dostupných slovnících je zastaralá a příliš strohá.

Nejvíce informací o životě Miroslava Raichla jsem čerpala hlavně z internetových stránek, které vytvořil a průběžně doplňuje pan Jan Raichl, syn Miroslava Raichla. Na těchto stránkách jsou uvedeny životní příběhy Miroslava Raichla a jeho předků. Nalezla jsem zde skladatelův rodný list, který jsem přidala do příloh. Stránky dále obsahují informace o jeho příbuzných. Podle těchto údajů jsem vytvořila rodokmen skladatelových nejbližších příbuzných, který je rovněž uveden v příloze. Internetové stránky pana Raichla uvádějí i výběr ze skladeb, novinové recenze a odkazy na dětské pěvecké sbory, které mají skladby Miroslava Raichla v repertoáru.

Některé informace jsem získala z diplomové práce Veroniky Krejčí.¹ Práce je zaměřena na klavír a jeho význam v Raichlově tvorbě.

Velice cennými zdroji informací byly rozhovory s lidmi, kteří osobně a velmi dobře M. Raichla znali, s paní Svatavou Šubrtovou, jeho manželkou, a s panem Milanem Uherkem, dlouholetým sbormistrem libereckého dětského sboru Severáček (dnes jeho uměleckým vedoucím). Dalšími zdroji byly informace z brožury vydané Českým hudebním fondem o Miroslavu Raichlovi a seznam skladeb zaregistrovaných v Ochranném svazu autorském (k dílům hudebním).

Měla jsem také možnost nahlédnout do notového archivu Severáčku, který obsahuje mnoho Raichlových skladeb a jemuž také Miroslav Raichl hodně písní věnoval. Tento archiv má na starosti nynější sbormistryně Severáčku, Silvie Pálková. Ta mi také umožnila se podívat i do skladatelových rukopisů. Paní Pálkové a jejím kolegům, paní Šubrtové a panu Uherkovi, mnohokrát děkuji za rozhovory, cenné informace a možnost nahlédnutí do notových materiálů.

---

¹ Veronika Krejčí – „*Miroslav Raichl – význam klavíru v jeho kompozičním díle*“. Katedra hudební výchovy JČU, České Budějovice 2004

1 Život a dílo Miroslava Raichla

1.1 Život Miroslava Raichla

Miroslav Raichl se narodil v Náchodě dne 2. února 1930 (viz. příloha č. 2) jako druhorozený syn Kamila a Blaženy Raichlových. Dětství prožil v Náchodě č. p. 777 ve vile, nacházející se v ulici tehdy nazvané Zahradní, která se v dnešní době jmenuje Běly Raichlové (viz. příloha č. 3), po babičce Miroslava Raichla.

Běla Raichlová (nar. 1871) byla dcerou trafikanta Františka Krapky (měl celkem devět dcer) z Červeného Kostelce. Vystudovala učitelský ústav v Praze, kde se hned na počátku studií zapojila do studentského hnutí Omladina. Stala se spoluzakladatelkou esperantistického hnutí v Rakousko-Uhersku a po celý svůj život mezinárodní jazyk esperanto horlivě propagovala. Po studiích nastoupila na učitelské místo ve východočeské obci Rovné (v Orlických horách). Po čtyřech letech přesídlila do nedalekých Lomů, kde její manžel Hynek Raichl působil jako řídící učitel místní obecné školy. Kromě pedagogické činnosti se Běla Raichlová věnovala psaní básní a článků do sociálně demokratického tisku. Spolu se svým manželem vydávala výchovné povídky v časopise „Od kladského pomezí“ a publikovala výbor pověstí náchodského regionu „Nové pověsti a pohádky“, které byly roku 1992 znovu vydány pod názvem „Rok u krále Zlatoděje“.

Do první třídy obecné školy malý Miroslav nastoupil již v pěti letech v roce 1935. Za druhé světové války byl však život Miroslava Raichla vážně ohrožen, když ve svých deseti letech onemocněl dětskou mozkovou obrnou. Ale obětavý a odvážný soused Raichlových přivezl z Hradce Králové (krajské město asi 40 km vzdálené od Náchoda) pomoc v podobě vakcíny.

Osmileté studium na náchodském gymnáziu započal v roce 1940. Už v této době začal budovat svou hudební kariéru. O pět let později, kdy bylo Raichlovi 15 let,

doprovázel na klavír náhodský Pěvecký spolek Hron. V roce 1947 jako septimán zrežíroval školní akademii k majálesovým slavnostem, kde zahrál kromě své skladby „Fantazie“ také klavírní part Dvořákovy Sonatiny op. 100 a Sukova Úvodu k Radúzovi a Mahuleně. Do majálesového programu byla zařazena jeho píseň *Vivat Maiales!*.

Po maturitě v roce 1948 začal studovat češtinu a dějepis na filosofické fakultě Univerzity Karlovy. Po prvním semestru však studia zanechal a začal navštěvovat abiturientský kurs při pražské konzervatoři (1948 – 1949). Ve svém hudebním vzdělání pokračoval v letech 1949 – 1953 studiem skladby na pražské Akademii múzických umění ve třídě Pavla Bořkovce. Následovala tříletá aspiratura u Václava Dobiáše. Po dobu studií v Praze působil spolu s Věroslavem Neumannem jako sbormistr Vysokoškolského souboru Zdeňka Nejedlého při Vysoké škole ekonomické.

Dne 21. ledna 1956 se oženil. Jeho manželkou se stala studentka Právnické fakulty Karlovy univerzity Vlasta Šabachová. Manželství ale trvalo pouze tři roky. Avšak v roce 1961 spolu znovu uzavřeli manželství a o dva roky později se jim narodil prvorozený syn Jan. V roce 1966 přivedli na svět druhého potomka Jiřího.

Od ukončení studií do roku 1958 pracoval Raichl v archivu Českého hudebního fondu a další čtyři roky byl tvůrčím tajemníkem skladatelské sekce Svazu československých skladatelů. Dalším jeho pracovním místem byla Konzervatoř v Praze, kde působil jako pedagog v letech 1965 – 1970. Mezitím byl v roce 1967 zvolen za externího pracovníka Ústředního výboru KSČ v oblasti kultury. Ve stejném období začal spolupracovat s Divadlem malých forem, kterému skládal šansony.

Po srpnových událostech roku 1968 se stal jednou z obětí normalizace, pro KSČ byl nepohodlný, nepotřebný. Miroslavu Raichlovi a jeho rodině nastaly asi nejtěžší roky v jejich životě. Po celá 70. léta minulého století nesměl psát, lépe řečeno psát mohl, ale jeho skladby se nesměly vydávat, hrát, jeho jméno se nesmělo objevit na žádném plakátu. Dokonce nesměl ani vyučovat (do roku 1970 působil jako pedagog na konzervatoři v Praze). Aby se jeho hudba mohla hrát, používal pseudonym Martin Roháč.

V tomto desetiletí mu velice pomohli dobří přátelé – sbormistři dětských pěveckých sborů – Josef Baieryl (Sušický dětský sbor), Milan Uherek (liberecký dětský sbor Severáček), Alois Motýl (Šumperský dětský sbor) a někteří další. Pro jejich sbory upravoval různé lidové písně a psal nové písně, převážně na texty J. R. Picka a Ericha

Sojky. V této době se kromě komponování a spolupráci s výše uvedenými dětskými sbory účastnil soutěží sborové tvorby v Jihlavě a v Jirkově, ze kterých si odnesl řadu ocenění. Více se tím budu zabývat v následující kapitole.

Od roku 1980 mohl Miroslav Raichl díky přímluvě profesorů Václava Rabase, Otakara Tvrdeho a Josefa Picka opět vyučovat, tentokrát na pardubické konzervatoři. Studenti konzervatoře ho mohli poznat jako pedagoga v rámci předmětů hudební teorie, harmonie, kontrapunktu, analýzy skladeb, intonace, improvizace a hry z listu.

Ani druhé manželství s Vlastou Raichlovou nevydrželo a na jaře roku 1981 se definitivně rozpadlo. V listopadu téhož roku se Miroslav Raichl oženil potřetí, jeho novou životní partnerkou se stala koncertní pěvkyně Svatava Šubrtová.

Během svého působení na konzervatoři v Pardubicích v roce 1988 Miroslav Raichl založil pěvecko-instrumentální soubor Konzervička, který sklízел chvály od českých i zahraničních posluchačů. Později svůj soubor přejmenoval na ReBelcanto, což může znamenat jednak návrat ke krásnému zpěvu, ale také zpěv tak trochu rebelantský, který se nevyhýbá žádnému hudebnímu žánru. Osmnáct let rozdával studentům své bohaté zkušenosti.

Začátkem roku 1998 se v médiích objevovala smutná zpráva, že dne 11. ledna ve Dvoře Králové nad Labem zemřel skladatel Miroslav Raichl. Jeho odchod zaznamenal český tisk takto:

„Smutná zpráva dorazila se zpožděním do Prahy z východních Čech - 11. ledna zemřel ve věku nedožitých 68 let prof. Miroslav Raichl, jeden z našich nejvýznamnějších soudobých hudebních skladatelů a pedagogů. Pohřeb se uskutečnil toto pondělí v Pardubicích, tedy ve městě, s jehož nově vzniklou konzervatoří před osmnácti lety spojil jedno z nejpłodnějších období své dráhy. Na pardubické konzervatoři patřil k nejfundovanějším a také nejoblíbenějším pedagogům pro svůj humor, laskavé vystupování i nevšední pochopení pro problémy studentského života. To mu spolu s obrovskou muzikantskou erudicí, umem a talentem zajišťovalo mezi hudebním dorostem přirozenou autoritu, což mohu potvrdit z vlastní zkušenosti. ...“²(Jan Tluchoř, Právo 21. 1. 1998

---

² www.sweb.cz/jansen.raichl/miroslav.html

„... Odchodem Miroslava Raichla ztrácí česká hudební veřejnost další z významných postav našeho hudebního života.“³ (Jiří Kolář, Klatovské noviny 1998)

22. října 2005 se v jirkovském kulturním domě konal koncert s názvem „Zářící kočár Miroslava Raichla“, který pořádalo Sdružení Jirkovského dětského sboru. Zazněly tam Raichlovy písně v podání přípravných a školních sborů. Na závěr zpívaly všechny sbory najednou asi nejznámější Raichlovu úpravu lidové písně *Tancuj, tancuj*.

Letos v lednu uplynulo deset let od odchodu významného českého skladatele Miroslava Raichla. Dětský sbor z Liberce, Severáček, si svým Jarním koncertem připomínal 50 let od svého založení. Při té příležitosti pořadatelé tento koncert věnovali památce Miroslava Raichla. V programu, který posluchači dostávali, je otištěno i poděkování pana Milana Uherka, dnes, ještě ve svých 82 letech, uměleckého poradce Severáčku a dobrého přítele M. Raichla. *„Zběžně tužkou naskicovaná úprava lidové písně poslaná devítiletému Severáčku pár dní před jeho odjezdem do Francie v létě 1967 – to byl začátek známosti a pak stále bližšího a bližšího přátelství autora se sbormistry a dětmi, a to nejen s těmi z Liberce, ale i z dalších míst naší země a pak i snad z půlky Evropy.*

Dny a týdny strávené s námi v Letařovicích, na zkouškách i na koncertech inspirovaly Mirka Raichla k dalším skladbám a úpravám. Ty pak tvořily – a dodnes tvoří – jádro našeho repertoáru a mnohokrát nám zajistily prvenství na mezinárodních soutěžích.

Jeho Rýmovaní vorvani svou pěveckou bravurou a originálním hudebním vtípem obecenstvo doslova fascinují, jeho Tancuj, tancuj roztančí celý sál, soutěžní porota odloží po prvních taktech tužky a od poloviny písničky si už s altem pobrukuje: pam, pam, pam, pam...

Stále vzpomínáme a jsme mu nesmírně vděční.“⁴

---

³ www.sweb.cz/jansen.raichl/miroslav.html

⁴ Milan Uherek – program koncertu Jarní koncert Severáčku 2008, Liberec, 6. 4. 2008

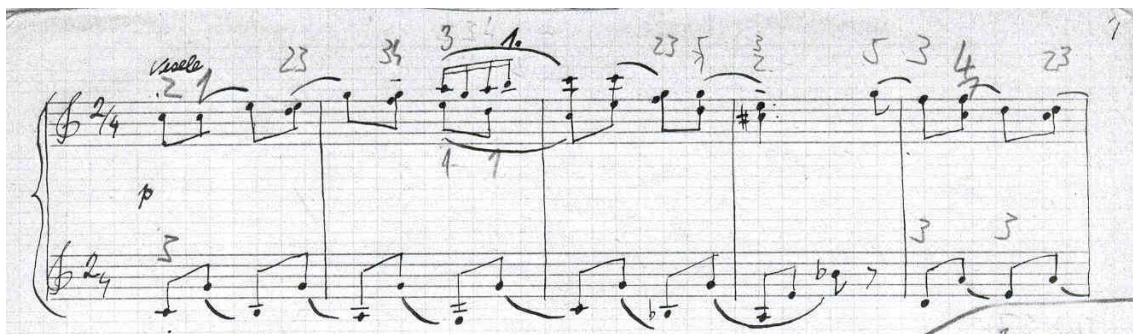
1.2 Tvorba a ocenění Miroslava Raichla

Miroslav Raichl se od dětství učil hrát na klavír a na housle v rodném Náchodě. V deseti letech napsal humornou básničku Houbař, kterou později upravil, a tak vznikla nová s názvem Houbařka. Možná to byla předzvěst toho, že kromě hudebního nadání se v něm skrývá i literární talent (zděděný zřejmě po prarodičích Běle a Hynku Raichlových).

Jak jsem již uvedla, Miroslav Raichl začal komponovat už v době studií na náchodském gymnáziu. Jako maturant měl na svém skladatelském kontě několik skladeb „Fantazii“, „Sonatinu in A pro klavír“, „Scherzo“, hudbu ke hře Ilji Bureše „Kotva“ a jiné.

V roce 1953 složil „Ouvverturu pro velký orchestr“, která zazněla 18. listopadu v Domě umělců v provedení Pražského rozhlasového orchestru. Ve stejném roce v Náchodě zazněly během hudebního večera pořádaného místní hudební školou Raichlovy skladby „Dumka pro klavír a housle“ a „Suita pro klavír“

O dva roky později se jako aspirant pražské AMU zúčastnil soutěže Českého hudebního fondu v oboru instrumentální tvorby. Jeho skladba „Tři polky pro klavír“ vyhrála první cenu a Raichl obdržel prémii 1000,- Kčs. Následuje ukázka začátku první polky.

V roce 1957 dokončil první ze svých tří oper nazvanou „Fuente Ovejuna“, která měla premiéru 8. června 1959 v Ústředním divadle československé armády v Praze. Uvádím zde nyní některé reakce z tisku:

„Úspěch opery našeho krajana

V pondělí 8. června jsme byli v Praze svědky úspěchu skladatele Miroslava Raichla, náhodského rodáka, jemuž uvedlo Operní studio Akademie múzických umění a Státní konzervatoře premiéru opery „Fuente Ovejuna“. Devětadvacetiletý talentovaný umělec zvládl obtížnou a náročnou látku dramatického děje velmi zdařile, uvážíme-li, že jde o jeho operní prvotinu. Nejzávažnějším a sympatickým rysem Raichlovy hudby je její osobitost, její melodičnost neslevující z umělecké náročnosti. Opera má všechny znaky hudebního díla, které může získat naráz popularitu a stát se součástí kmenového repertoáru našich operních scén. ...“⁵(Karel Michl – Pochodeň, Hradec Králové 11. června 1959)

Uvedení jeho II. symfonie v roce 1961 dosáhlo v Praze velkého úspěchu. Reakce otištěné v novinách a časopisech pělý samou chválu. Tato skladba sklízela uznání i po dvou letech, kdy byla vydána na gramofonové desce Supraphonu.

„Vynikající dílo mladého skladatele Miroslava Raichla

Symfonické žně pokračují

V pátek a v sobotu vystoupili na přehlídce v Domě umělců se svými pěveckými sbory Slovenská filharmonie a Symfonický orchestr Československého rozhlasu. Sobotní večer přinesl velký zážitek: II. symfonii Miroslava Raichla.

Třicetiletý skladatel udeřil na novou strunu. Dílo promluvilo jasnou řečí: mladý člověk v něm zpívá o našem životě a tento život vidí v neobyčejné šíři. Nevyhýbá se ničemu: bojovnému úsilí, radosti, zasnění, lidové veselici, nahlédne snad i do tanečního sálu, zahledí se na ulici atd. Přitom má Raichlova symfonie řád, pevnou stavbu i napětí a bohatství nápadů v orchestru skvěle uplatňuje.

---

⁵ www.sweb.cz/jansen.raichl/miroslav.html

Pochopitelně lecjaký vliv, například Janáčkův, bychom mohli v této hudbě vyslouchat. Raichl mu však nepodléhá jako jiní, ale zmocňuje se ho. A ještě něco: jsem přesvědčen, že se dokonce najdou ti, kdož některé Raichlovy melodie obviní z triviálnosti. Možná že budou mít i pravdu. V jednom však pravdu mít nebudou: Raichlovo dílo přesvědčuje, je silné svým soudobým myšlením, a žádná z těchto melodií jeho vyznění neoslabuje!... Za dirigentským pultem se vystřídali L. Slovák a A. Klíma, který zvláště symfonii Raichlovu řídil s neobyčejným elánem.“⁶ (Vladimír Štefl – Večerní Praha, 27. února 1961)

„Hledáme hudbu zítřka

...Svěží vzduch přinesl dvojí optimistický úsměv děl Jana Klusáka (Concerto grosso) a Miroslava Raichla (symfonie). ... Raichlova kompozice přinesla tolik bezprostřednosti a nefalšovaného optimismu, že patřila k hlavním úspěchům, vzdor čtvrté větě vybočující poněkud ze stylu symfonického žánru. Není tu vše původní, ale je to skladba autora primérně nadaného, upřímného, vyhraněné představivosti zvukové i myšlenkové. Po záplavě desítek těžkomyslných námětů nám tito dva přinesli dar darů – radost a úsměv. ...“⁷ (Jiří Pilka – Kultura, 2. března 1961)

17. prosince 1961 uvedlo mostecké Divadlo pracujících premiéru Shakespearovy komedie *Mnoho povyku pro nic*, ke které Raichl složil scénickou hudbu. O dva měsíce později měla v Domě umělců premiéru jeho *2. sonáta pro klavír*.

V roce 1963 zazněla na Přehlídce nové tvorby československých skladatelů Raichlova skladba inspirovaná japonskou poezií „Verše psané na vodu“ a o rok později „Tři písně“ pro baryton, flétnu, klarinet, kontrabas, klavír, kytaru a bicí nástroje.

Na počátku sedmdesátých let nabídl píseň *Kočár* Karlu Gottovi, ten ji však odmítl. Miroslav Raichl píseň s textem J. R. Picka přepracoval, věnoval dětským sborům a Milan Uherek jednohlasé melodii refrénu přidal trojhlas.

Dalším úspěchem, tentokrát zahraničním, byl cyklus ženských sborů „C'est mon coeur, qui bat“, který v roce 1973 získal I. cenu na soutěži v Tours.

---

⁶ www.sweb.cz/jansen.raichl/miroslav.html

⁷ www.sweb.cz/jansen.raichl/miroslav.html

Během svého působení na Konzervatoři v Pardubicích si všiml šikovných studentů, které jeho manželka Svatava Šubrtová vyučovala na pěveckém oddělení. Miroslav Raichl dostal nápad, že by mohl vytvořit z posluchačů konzervatoře sbor, který by se orientoval na lidovou tvorbu a který by studenty obohacoval jinými způsoby, než tak činily povinné předměty. Vznikl pěvecko-instrumentální soubor Konzervička. V zahraničí však název různě komolili, proto Raichl Konzervičku přejmenoval na ReBelcanto.

V roce 1990 získal soubor ReBelcanto Zlaté pásmo v mezinárodní soutěži v Riva del Grada (Itálie) a další Zlaté pásmo o devět let později si odvezl z Německa.

V říjnu roku 1994 byl vokálně instrumentální soubor ReBelcanto pod vedením svého zakladatele Miroslava Raichla na zájezdě v Anglii. Angličané byli pojetím sborového zpěvu ReBelcanta nadšeni. To potvrzuje i následující článek z místního tisku The Observer:

„Czech succes

Rebelcanto's concert at Stratford Town Hall on October 3 followed their enthusiastic welcome at the prestigious Janacek weekend in Broomgrove on the previous afternoon, where they presented a short selection of their repertoire as the concluding performance of the weekend.

The Stratford audience through obviously less qualified musically, was completely enchanted by the infectious enthusiasm and almost unbelievable musical skill of this young group.

It is a fair bet that not many of the audience would have regarded themselves as fans of early church music, but with the elegant background of the Town hall and the beauty of the singing few could have failed to have been impressed.

The motto of the ensaemble is „music without prejudice“ and the variety of the programme should have been an inspiration to some of the more hide-bound of our English choirs; they were capable of moving from Latin cantilens to an emotional Negro spiritual with the merest wave of the conductor's hand and the slightest change of position.

For me the high point of the first half of the concert was the three Benjamin Britten songs, learned especially for this, their first concert in England and rendered to perfection.

The second half allowed the multi-talented members to play their various instruments as accompaniment, which they did to great effect in a version of Gershwin's I Got Rhythm, and in a variety of folk songs from Italy, Spain and of course their native Czech Republic.

Many of these were choreographed and had a lot of humour. The last encore was a beautifully warm and sensitive version of Golden Slumbers, causing several eyes to dampen among the audience.

Virtually all the music had been arranged, and indeed some of it composed by their founder and conductor, Professor Miroslav Raichl, and although most of Rebelcanto are students, several are graduates and some are already with professional orchestras and chamber groups.

Although this first trip to England was financed by the students themselves, they received offers which will hopefully see them return in the not too distant future.⁸ (Roger PETTITT, The Observer)

V českém překladu:

„Český úspěch

Koncert Rebelcanta na stratfordské radnici 3. října následoval po jejich nadšeném přivítání na prestižním Janáčkově víkendu v Bromsgrove předcházejícího odpoledne, kde předvedli krátký výběr ze svého repertoáru jako poslední představení víkendu.

Ačkoli je stradfordské publikum méně hudebně kvalifikované, bylo naprosto uchváčeno nakažlivým nadšením a téměř neuvěřitelnými hudebními schopnostmi této mladé skupiny.

Je jisté, že nemnoho posluchačů by se považovalo za nadšence rané církevní hudby, ale s příjemným prostředím radnice a krásou zpěvu by jen pár lidí mohlo zůstat neohromeno.

Moto souboru je „hudba bez předsudků“ a pestrost programu by mohla být inspirací některým úzkoprsmým anglickým sborům; byli schopni se přesunout od latinských kantilén k cituplným černošským spirituálům pouhým mávnutím ruky dirigenta a sebemenší změnou pozice.

---

⁸ www.rebelcanto.cz/images/nap/en/1994to.jpg

Vrcholem první poloviny koncertu byly pro mne písně Benjamina Brittena, nacvičené zvláště pro jejich první koncert v Anglii a perfektně provedené.

*Druhá polovina dovolila multi-talentovaným členům hrát na své různé nástroje, jejichž doprovod udělal velký efekt v provedení Gershwinovy *I Got Rhythm* a ve variantách lidových písní z Itálie, Španělska a samozřejmě z jejich rodné České Republiky.*

*Mnoho z písní bylo doplněno choreografií a mělo mnoho vtipu. Posledním přídatkem byla překrásně vřelá a citlivá verze *Golden Slumbers* (Zlatých spánků), která několika lidem z publika zalila oči slzami.*

Prakticky všechny písně upravil a samozřejmě některé z nich zkomponoval jejich zakladatel a sbormistr, profesor Miroslav Raichl, a ačkoliv většina členů Rebelcanta jsou studenti, někteří jsou absolventy a někteří už hrají s profesionálními orchestry a komorními soubory.

Přestože si tento první zájezd do Anglie studenti financovali sami, dostali nabídky, které jim doufejme umožní za nedlouho opět přijet.“

1.3 Tvorba pro dětské sbory

Než se budu věnovat přímo Raichlově tvorbě pro dětské sbory, zmíním se ještě několika slovy o spisovatelích, jejichž texty Raichl zhudebňoval. Kromě velice známých básníků, jako jsou Václav Fischer nebo Zdeněk Kriebel, kteří psali pro děti, spolupracoval i s méně známými. Nejčastěji však zhudebňoval texty J. R. Picka a Ericha Sojky.

Jiří Robert Pick (4. 5. 1925 – 17. 3. 1983) se narodil v Praze, kde v roce 1936 začal studovat na reálném gymnáziu. Studia však musel na přelomu 30. a 40 let zanechat kvůli židovskému původu. Celá rodina byla potom v roce 1943 transportována do koncentračního tábora v Terezíně, ze kterého se J. R. Pick vrátil s podlomeným zdravím. Později psal texty pro estrády a divadelní pořady. Spolupracoval s Jiřím Suchým a Ivanem Vyskočilem. Stejně jako Raichl nesměl Pick celá 70. léta publikovat. Jeho texty byly uveřejňovány pod pseudonymem Hana Dlouhá.

Erich Sojka (11. 9. 1922 – 28. 5. 1997) se narodil v Ostravě. Vystudoval Filosofickou fakultu Karlovy univerzity (1949) a poté se věnoval překládání polské klasické i soudobé literatury do češtiny. Překládal díla Adama Mickiewicze, Julia Słowackého, Henryka Sienkiewicze a mnoha dalších (asi 60 titulů). Kromě překladů knih se věnoval také překládání filmových scénářů. K polštině měl kladný vztah pravděpodobně kvůli polskému původu jedné z jeho babiček. V srpnu 1968 aktivně vystoupil proti vstupu vojsk Varšavské smlouvy – megafonem vyzýval polské vojáky, aby se této invaze neúčastnili. V následujících letech měl podobné potíže jako M. Raichl nebo J. R. Pick – nemohl najít přiměřené zaměstnání. Jeho překlady knih mohly být vydávány pouze bez uvedení jména překladatele.

V této části první kapitoly se věnuji Raichlově tvorbě pro dětské sbory se zaměřením na písňové cykly. Jednotlivé písně jsou sepsány a zařazeny do příslušného cyklu nebo souboru v následující kapitole.

Několik skladeb pro dětské sbory Miroslav Raichl napsal už v průběhu 60. let, ale většina jeho písní a úprav vznikla v letech sedmdesátých. Jak jsem se již zmínila, Raichl

nesměl zastávat žádnou veřejnou funkci, jeho hudba se nesměla hrát a jeho skladby vydávat. Jediná možnost byla práce se sbormistry a jejich dětskými sbory.

Jednou z nejznámějších a pravděpodobně i nejstarších písní pro dětské sbory je *Brusič mráz*, která vznikla v první polovině 60. let na text Zdeňka Kriebela a u nás vyšla v nakladatelství Českého hudebního fondu Panton. Později byla vydána ve sborníku dětských sborů „Ať svět se roztančí“ také vydané Pantonem, ve zpěvníku „Zpíváme ve sboru“ (SPN, 1987) nebo v časopise *Estetická výchova* (ročník 1985/86). Notový materiál je také k dispozici v archivu Českého rozhlasu.

V roce 1966 vydal Panton cyklus jedenácti dětských sborů s doprovodem klavíru „Ivánkova zvířátka, strašidla a prasátka“. Tyto písničky jsou vhodné už pro zpěváky prvního stupně základní školy. Na základních uměleckých školách je zpívají žáci i prvního a druhého ročníku ZŠ.

V roce 1966 mohl dětský sbor z Liberce Severáček poprvé vycestovat na zahraniční zájezd do Francie. Sbormistr Severáček Milan Uherek chtěl mít v repertoáru pěknou českou lidovou písničku, proto se s prosbou o nějakou úpravu lidové písně obrátil na Miroslava Raichla. I když do začátku zájezdu zbývalo jen málo času, přesto Miroslav Raichl na tuto prosbu odpověděl narychlo napsanou skicou, kterou poslal do Liberce. Píseň *Tancuj, tancuj* sklidila ve Francii obrovský úspěch. Dodnes je to mezinárodně asi nejznámější z Raichlových úprav českých lidových písní. Zpívají ji dětské sbory u nás i v zahraničí, a v roce 1996 byla dokonce povinnou skladbou v soutěži na mezinárodním festivalu ve Španělsku.

O rok později v roce 1967 vyhrál Severáček celostátní soutěž v Ostravě, kde se jeho sbormistr poprvé osobně setkal s Miroslavem Raichlem.

Od roku 1970 Raichl pravidelně jezdil na letní soustředění Severáčku a postupně se stal rodinným přítelem manželů Uherkových.

Kromě Severáčku Miroslav Raichl spolupracoval i s dalšími dětskými sbory – např. s Šumperským dětským sborem, Sušickým dětským sborem, Tachovským dětským sborem a dalšími. Podle vzpomínek Milana Uherka „s těmito sbory doslova žil“.

Na počátku 70. let Miroslav Raichl komponoval další a další skladby pro dětské sbory. Cyklus „Jak se máme, co děláme“ obsahuje šest písní na slova Ericha Sojky. Texty vystihují situace, s nimiž se děti běžně setkávají, a proto je mohou zaujmout. Celý obraz dokreslují melodie a rytmy písní. Žákům na základních školách však rytmus může činit potíže. Také většina klavírních doprovodů nepatří k nejlehčím. Poslední píseň *Smích* by však mohla být zvládnutelná jak pro dětské zpěváky, tak pro jejich sbormistra, který by případně doprovázel na klavír.

Velice oblíbený je i cyklus tří dětských sborů „Rýmovaní vorvani a jiná zvěř“, který Milan Uherek považuje za jeden z nejlepších cyklů, který Raichl pro dětské sbory udělal. Dvojhlasé až tříhlasé písně jsou doprovázeny klavírem. Tento cyklus je také v notovém archivu Českého rozhlasu.

Písňový cyklus „Jeden přes druhého“ je zahrnut v dobře dostupném souboru „Ať svět se roztančí“, který obsahuje všechny tři zhudebněné texty Ericha Sojky. Jeho texty si Raichl vybral možná kvůli kladnému vztahu k pěší turistice, neboť písně vyprávějí o přírodě. Jedná se o dvojhlasé písně s doprovodem klavíru.

„Veselá teorie (I)“ bude předmětem analýzy v páté kapitole. V cyklu písní na slova Ericha Sojky autor hudebními prostředky vtipně vystihuje podstatu základních hudebních pojmů (např. Stupnice, Bé,...). Druhý sešit „Veselá teorie (II)“ vznikl v osmdesátých letech (1988). Stejně jako v prvním sešitě jsou zde jednohlasé písničky, které svým textem i hudebními prostředky vysvětlují hudební pojmy, tentokrát v italském názvosloví. Jen první písnička je výjimkou. *Tur a mol* je humorným znázorněním durové a mollové tóniny.

Během první poloviny 70. let získal mnoho ocenění na Jirkovské soutěži dětské sborové tvorby, která vznikla na podzim roku 1962. Mezi oceněné skladby patřila například „Desítka písniček z gramofonu Jendy Bendy“ někdy nazývaná také „Třesky plesky Jendy Bendy“, která získala v roce 1972 první cenu v kategorii B. Následující rok na stejné soutěži získala první cenu v kategorii A skladba „Tři malé pohádky“, jejichž hudbu složil M. Raichl k textům Václava Fischera. Tento cyklus získal o rok později také I. cenu soutěže OIRT v Budapešti. V roce 1974 byly oceněny také písničky *Zmrzlina* a *Pochoutky*, které spolu s písní *Marcipán* patří do cyklu „Dobrou chuť“.

Ještě bych se zmínila o cyklu písniček na texty J. R. Picka „Pětiprsté písničky“, který některé informační materiály zařazují mezi dětské sbory. Ve skutečnosti je Miroslav Raichl napsal pro výuku klavíru jako reakci na zájem klavírních pedagogů, kteří chtěli své začínající žáčky učit jinak než na cvičeních podle klasických škol hry na klavír. Předpokládal, že si děti budou při hře na klavír zpívat. Pravdou ovšem je, že někteří sbormistři tyto skladbičky využívají pro nejmenší zpěváky, protože písničky mají rozsah pouhé kvinty. Proto jsem tento cyklus také zařadila mezi skladby pro dětské sbory, ale u klavírní tvorby už jej znovu neuvádím.

Mezi sbormistry jsou velice oblíbené Raichlovy úpravy lidových písní. Upravil jich mnoho a byly zahrnuty do různých sborníků. Sborník „Krása jednohlasu“ obsahuje dvě lidové písně. Česká *Rejdovačka* je napsaná v tónině Es dur, rozsah má mezi d¹ a c². Slovenská *A čo koho do toho* má o něco větší rozsah než předcházející píseň, od h do d².

Pásmo lidových písní „Zahrajte tu mou...“ autor věnoval šumperskému dětskému sboru. Sborník obsahuje dvacet tři písní, které na sebe navzájem navazují, obtížně by se tedy zpívaly a hrály jednotlivě. Raichl k notovému vydání připsal některá doporučení: *„Skladba je určena pro společný zpěv několika sborů. Také je vhodná pro větší těleso (hlavní sbor – přípravné sbory) nebo i pro dělení starší děti – mladší děti – celý sbor. Záměrem skladby bylo ukázat v určitém vzorku formou okružní jízdy po republice bohatství a různorodost lidových písní naší země...“*⁹

Miroslav Raichl skládal a upravoval písně pro mnoho dětských sborů po celé naší republice. Stačilo mu stručně popsat daný sbor a skladatel napsal písničku přímo pro jeho hlasové dispozice. Mnoho skladbiček se takto rozptýlilo mezi různé sbory po republice a pravděpodobně se jich už nikdo nedopátrá.

---

⁹ RAICHL, M. *Zahrajte tu mou...* Praha: IPOS-ARTAMA, 1997.

2 Vokální tvorba Miroslava Raichla

Tato kapitola je věnována utřídění Raichlova díla pro nejkřehčí hudební nástroj – lidský hlas. Velká část tvorby Miroslava Raichla patří právě do vokální oblasti, která zahrnuje sborové skladby, sólové písně, opery, satirické písně a z rané skladatelské práce i masové písně.

Názvy sborových cyklů a písní jsem získávala ze seznamů skladeb z různých informačních zdrojů: brožura o Miroslavu Raichlovi vydaná Českým hudebním fondem, internetové stránky Jana Raichla, diplomová práce Veroniky Krejčí, archiv Severáčku a seznam skladeb zaregistrovaných v Ochranném svazu autorském (OSA) v Praze.

2.1 Sborová tvorba

V této části uvádím soupis skladeb pro různé sbory – dětské, dívčí, ženské, smíšené a mužské. Soupis písňových cyklů i jednotlivých písní je utvořen tak, aby čtenář, který bude hledat některou ze skladeb, věděl, v kterém souboru danou píseň hledat nebo naopak, aby viděl, které písně do určitého souboru či cyklu patří. Nejsou zde vypsány úplně všechny písně a skladby, protože mnoho jich tiskem vůbec nevyšlo, velká část z nich se nachází v Liberci v archivu Severáčku, o který nyní pečuje paní Silvie Pálková.

2.1.1 Skladby pro dětské sbory

A) VLASTNÍ PÍSNĚ

Brusič mráz

Dětský sbor s klavírem na slova Zdeňka Kriebla (1964). Muzgiz Moskva, Panton.
In: Estetická výchova. Praha: 1986, roč. 26, č. 5, s. 143 – 146.

„Ivánkova zvířátka, strašidla a prasátka“

Cyklus 11 dětských sborů s klavírem na slova Jiřího R. Picka (1966).

Vydal Panton, Praha, 1969.

Obsahuje písničky:

1. *Čimčirárek*
2. *Sloní pochod*
3. *Strašidýlko*
4. *Copak je to za zvíře*
5. *Prasátka – fotbalisté*
6. *Bum bác*
7. *Slon Bimbulín*
8. *Koukal se pejsek*
9. *Lehtavá*
10. *Obr Mydlidub*
11. *Zelené strašidlo*

Ukolébavka

Na text Zdeňka Kriebela.

In: „Nové dětské sbory“. Sestavil Jan Ledec. Praha: Státní hudební vydavatelství, 1966.

Píseň pro smutné děvčátko

Na text Zdeňka Kriebela.

In: „Nové dětské sbory“. Sestavil Jan Ledec. Praha: Státní hudební vydavatelství, 1966.

„Jak se máme, co děláme“

Cyklus dětských sborů s klavírem na slova Ericha Sojky (1970), Panton.

Vydáno také v souboru „Dětské sbory“. Praha: Supraphon, 1986.

Obsahuje skladby:

1. *Bez starosti*
2. *Rýma*
3. *Vzteky*
4. *Strach*

5. *Usínání*

6. *Smích*

„Rýmovaní vorvani a jiná zvíř“

3 dětské sbory s průvodem klavíru na slova Ericha Sojky (1970), Český hudební fond.

1. *Neočekávaný posluchač*

2. *Labradorská balada*

3. *Povedení hvězdáři*

„Jeden přes druhého“

Cyklus 3 dětských sborů s klavírem na slova Ericha Sojky (1970), Supraphon.

1. *Setkání v horách*

2. *Řeka a les*

3. *Budeme si hrát*

„Veselá teorie (I)“

Cyklus dětských sborů s klavírem na slova Ericha Sojky (1971), Su, Mersburger Verlag.

Vydáno také v souboru „Dětské sbory“. Praha: Supraphon, 1986.

Obsahuje písně:

1. *Stupnice*

2. *Bé*

3. *Křížek*

4. *Tečky*

5. *Piano a forte*

6. *Pauzy*

„Veselá teorie (II)“ (1990)

Cyklus dětských sborů s klavírem na slova Ericha Sojky (1971). Vydalo Okresní

Pedagogické středisko a Okresní DDM v Šumperku.

Cyklus obsahuje písničky:

1. *Tur a mol (Dur a moll)*

2. *Želva (Adagio a presto)*

3. *Starodávny (Grave a allegretto)*
4. *Varování (Andante a vivace)*
5. *Vlak (Allegro – lento – prestissimo)*

„Desítka písniček z gramofonu Jendy Bendy“ („Třesky plesky Jendy Bendy“)

Cyklus dětských sborů s klavírem na slova J. R. Picka (1971), Český hudební fond. Skladba získala 1. cenu v kategorii B X. ročníku Jirkovské soutěže dětské sborové tvorby 1972.

1. *Píseň jarní (o tajemném vlaku)*
2. *Píseň zámořská*
3. *Píseň kráková*
4. *Píseň vítězná*
5. *Píseň uspávací*
6. *Píseň zásobovací*
7. *Píseň smutná (o vrabčáku)*
8. *Píseň rýmovací*
9. *Píseň kosmická (k táboráku)*
10. *Píseň gramofonová aneb Třesky plesky Jendy Bendy (o Jendovi Bendovi)*

„Druhá desítka písniček Jendy Bendy“

Cyklus 10 dětských sborů s klavírem na slova J. R. Picka (1973).

Cyklus obsahuje písničky:

1. *Detektiv Kropáč*
2. *Zásnubní*
3. *Zum – zum*
4. *Pimprlata*
5. *Vánoční*
6. *Tajemný zámek*
7. *Fuga o kapse*
8. *Ztracený závoj*
9. *Hloupá princezna*
10. *Podivná soutěž*

„Pětiprsté písničky“

Cyklus 16 písniček na slova J. R. Picka (1973).

Obsahuje 16 písniček, které všechny mají rozsah čisté kvinty:

1. <i>Štěkal pes přes náves</i>	9. <i>Vážný strážný majáku</i>
2. <i>Koukají zahradníci v balónu</i>	10. <i>Bratr Petr dostal svetr</i>
3. <i>Odchází už slunce</i>	11. <i>Plíží se kočka po špičkách</i>
4. <i>Slimáček lajdáček</i>	12. <i>V černém lese loupežník</i>
5. <i>Bim bam bim</i>	13. <i>Pralinky malinký leží v sáčku</i>
6. <i>Půlnoční strašidla</i>	14. <i>V království popleteném</i>
7. <i>V úterý byl slzavý den</i>	15. <i>Leží tam v rose</i>
8. <i>Hop skok přes medvěda</i>	16. <i>Eskymák Bob</i>

„Tři malé pohádky“

Pro dětský sbor a klavír na slova Václava Fischera (1972).

Skladba získala 1. cenu v kategorii A XI. ročníku Jirkovské soutěže dětské sborové tvorby 1973.

Obsahuje tři jednohlasé pohádkové písničky:

1. *O Budulínkovi*
2. *Ďábelská*
3. *O kohoutkovi a slepičce*

„Tři dětská tercetta“

S doprovodem klavíru na slova Vítězslava Nezvala.

Vytvořeno na objednávku Českého hudebního fondu (30. 4. 1973).

Věnováno Šumperskému dětskému sboru.

Obsahuje písničky:

1. *Vločky*
2. *Jaro nám nastává*
3. *Šiji, šiji hvězdný šat*

„Veselé minizoo“

Cyklos dětských sborů s klavírem na slova Roberta Pierra Desnose (1973). Český text Jiří Robert Pick a Erich Sojka.

Obsahuje písně:

1. *Pelikán*
2. *Kobylka*
3. *Žirafa a korouhvička*

Requiem za Lidice

Dětský sbor s klavírem na slova V. Fischera (1973), Panton.

Zmrzlina

Pochoutky

Vítězné skladby XII. ročníku Jirkovské soutěže dětské sborové tvorby 1974.

Vydal Klub pracujících v Jirkově jako informační materiál pro vnitřní potřeby dětských pěveckých sborů.

Spolu s písní *Marcipán* jsou součástí cyklu „Dobrou chuť“.

„Divertimento pro dětský sbor a cappella“ (1974)

1. *Intrada*
2. *Aria*
3. *Scherzo*

„Písničky pro našeho pejska“

Cyklos dětských sborů s klavírem na slova J. R. Picka (1977).

Písnička dětí z jedné městské čtvrti

Pro dětský sbor a klavír. (1978)

Na slova J. R. Picka.

Sborová

Pro dětský sbor a klavír, (1978). Na slova J. R. Picka.

Meteorologická

In: Estetická výchova. Praha: 1981, roč. 21, č. 8, s. 209 – 211.

„Co se v moři vlnkám dvoří“

Cyklus dětských sborů s klavírem na slova V. Fischera (1983), Český hudební fond.

„Ať svět se roztančí“

Dětské sbory s průvodem klavíru (na slova V. Fischera, J. R. Picka, Ilji Bureše, E. Sojky, Z. Kriebela (1985), Panton.

Obsahuje písně:

1. *Ať svět se roztančí*
2. *Blahopřání*
3. *Requiem za Lidice*
4. *Na táboře*
5. *Dívka u vodopádu*
6. *Brusič mráz*
7. *Setkání v horách*
8. *Řeka a les*
9. *Budeme si hrát*

Kočár z oblaků

Původně pro zpěv a klavír (1971), později upraveno pro dětský sbor a klavír.

Jiné názvy: „Kočár v oblacích“, „Kočár“, „Zářící kočár“.

In: „Sborový zpěv na střední pedagogické škole“. Praha, SPN, 1985.

„Dětské sbory“

Sborník jednotlivých písní a dvou cyklů (1986), Panton.

a) písně:

Svátek zvířátek

Mlsoun

Poprvé na brigádu

Když v Táboře pod bukem

Meteorologická

b) cykly:

„Jak se máme, co děláme“

„Veselá teorie“

Louže (text J. R. Pick)

Mlsoun (text J. R. Pick)

Sosna nad hlavou (text J. R. Pick)

In: „Krása jednohlasu“. Sborník jednohlasých písní s doprovodem pro dětský sbor.

Praha: IPOS – ARTAMA, 2003.

B) ÚPRAVY LIDOVÝCH PÍSNÍ

„50 národních písní v dvojhlasých úpravách“

Pro dětský nebo dívčí sbor s průvodem klavíru a dalších sólových nástrojů (1977).

Následující písně jsou v rukopisu zařazeny do souboru nazvaném „Národní písně v dvojhlasých úpravách“, které jsou rozděleny do dvou částí podle čísel (1.-35., 36.-60.). Úplně všechny písně tam však nebyly.

Dyž jsem já šel (česká)

Sloužilo děvče (česká)

Andulko hubinko (česká)

Třeboňský hodiny (česká)

U sušeda dobra voda (slezská)

Holianský próti (moravská)

Náchodský zámeček (česká)

Našel sem jo pytlíček (slezská)

Koupala se Fridolínka (česká)

Zakukala kukulenka (moravská)

Keď sem išiel z Hodonína (moravská)

Letí letí pták (česká)

Měla sem synečka (moravská)
Co je po studýnce (moravská)
Louka, louka (česká)
Byť pršelo jen se lilo (česká)
Eště mě nemáš (česká)
Starej mamke zomrel cigaň (slovenská)
Ja keď sa Janoško (moravská)
Když sem byla mamince na klině (slezská)
Já ráda kucmoch (česká)
Do hory ma poslali (slovenská)
Za dúbřavou tri mil země (slovenská)
Do Sytna je cesta dlouhá (česká)
Sulislavský kostelíčku (česká)
Jináč není posvícení (česká)
Tým slatinským potôčkom (slovenská)
Hajej hajej (česká)
Čo bud'eme robiť (slovenská)
Utěkla mi přepiurečka (slezská)
Ty krakovské čtyry zvony (slovenská)
Pasla And'a pava (slezská)
Nocovali tři malíři (moravská)
Pošlu ti psaníčko (moravská)
Pásl ovčák ovce (moravská)
Brezová, Brezová (moravská)
Má milá se hněvá (česká)

„Vyprávění o Janíčkově a Aničce“

Balada se šťastným koncem o šesti částech na slova lidové poezie.

Pro dětský sbor a cappella.

Miroslav Raichl skladbu věnoval Severáčku k dvacetiletí.

Vydal Park kultury a oddechu Olomouc a Česká hudební společnost Praha, 1978.

„Klatovsko“

Lidové písně pro dětský sbor upravil Miroslav Raichl.

Vydalo Okresní kulturní středisko v Klatovech 1980.

Obsahuje písně:

1. *Ty kluku vovčácká (z Lukoviště u Klatov)*
2. *Haj husičky*
3. *Dyž jsem já chodíval do Běšin (z Domažliček u Klatov)*
4. *Na těch klenovskejch paloučkách*
5. *Pod okýnkem stával (z Roupova u Přeštic)*
6. *Hajej nynej*
7. *Dyj sem šel na jarmark*
8. *Přeštický panenky (česká)*

„Lidové písně“ 2. díl

Pro dětský sbor s průvodem klavíru a dalšího sólového nástroje.

Vydaly: Okresní kulturní středisko v Tachově, Městské kulturní středisko v Tachově a Tachovský dětský sbor. (1981)

1. *Oženil se náš Adam (česká od Třeboně)*
2. *Pršelo bylo tma (česká z Podblanicka)*
3. *Navrch Javorníček (moravská)*
4. *Hej husičky (česká ze Šumavy)*
5. *Ty kluku vovčácká (česká z Lukoviště u Klatov)*
6. *Na breclavskej pile (moravská ze Slovácka)*
7. *Straka hnízdo vláčela (moravská z Moštěnic na Hané)*
8. *Přiletěla vrána (česká z Plzeňska)*
9. *A když vy mě, má panenka (východočeská)*
10. *Pásla Hanačka páva (moravská od Bystřice pod Hostýnem)*
11. *Něbuj še Maryško (slezská z Milíkova u Jablunkova)*
12. *Já mám hezkú holku (česká z Chodska)*
13. *Ore šohaj (slovácká z Velké)*
14. *Dyj jsem šel na jarmark (česká)*
15. *Pod'me dómu večer je (moravská)*

16. *Nebožka babička (česká)*
17. *Jojdana jojdana (moravská)*
18. *Sedí milá (česká z Berounska)*
19. *Pod želunym dubem (slezská z Mostů)*
20. *Na Bílý hoře (česká z Berounska)*

Haj, husičky

Česká lidová ze Šumavy.

Úprava pro trojhlas (hlas. rozsah: $c^1 - e^2$).

In: Estetická výchova. Praha: 1985, roč. 26, č. 2, s. 50.

„50 lidových písní z Čech, Moravy, Slezska a Slovenska v úpravách Jaroslava Dostálíka, Zdeňka Lukáše, Miroslava Raichla a Milana Uherka pro dětský sbor“

Sestavili Milan Uherek a Jaroslava Macková.

Vydalo Informační a poradenské středisko pro místní kulturu, pracoviště ARTAMA, Praha, 1996.

A když vy mě, má panenka

Čí je to děvče na tom vršku

Dyž jsem já šel po silnici

Ešče si zazpívám

Koukal na ni přes bednění

Louka, louka

Měla jsem já milovnička

Mila moja

Našel jsem jo pytlíček

Přeštický panenky

Sloužilo děvče

Takhle v Rokycanech

Tancuj, tancuj

U sušeda dobra voda

„Zahrajte tu mou...“

Pásmo lidových písní pro dětský sbor a klavír (1997), IPOS-ARTAMA

Dvojhlasy, místy dělené soprány nebo alty.

1. *Zahrajte tu mou Litoměřickou*
2. *Na tom pražským mostě*
3. *Takhle v Rokycanech*
4. *Má milá máti*
5. *Takhle v Rokycanech*
6. *Ha depá ste šicí*
7. *Protivínský zámek*
8. *Dala, dala, dala jsem*
9. *Šla hokyně do Bechyně*
10. *Široká je cesta k Brnu*
11. *Holianský proutí*
12. *U Starej Breclavi*
13. *Zazpívaj slavíčku*
14. *Nech ti já odpovím*
15. *A já su synek z Polánky*
16. *Ej pod Soláňom*
17. *U Těšina bubny bijom*
18. *Okolo Frydku cestička*
19. *Tovačov tovačov*
20. *Ty bysterský zvony*
21. *Vopočen je velký město*
22. *Kdyby byly Čenčice*
23. *Dej nám Pánbu zdraví*

„Pět ptačích písniček pro přípravky“

Upravil Miroslav Raichl.

Obsahuje úpravy písniček:

1. *Chytil jsem slepičku*
2. *Letěla husička*
3. *Vejr, vejr*
4. *Vyletěli dva holoubci*
5. *Za tou naší stodoličkou*

„Dětem pro radost“

Čtyři svity lidových písniček

1. Jarní směska lidových písní
(*Cib, cib, cibulěnka; Okolo Třeboně; Pásla ovečky; Žežuličko, kde jsi byla; Travička zelená*)
2. Pět ptačích písniček pro přípravky
(*Chytil jsem slepičku; Letěla husička; Vejr, vejr; Vyletěli dva holoubci; Za tou naší stodoličkou*)
3. Podzimní lidové písně
(*Prší, prší, jen se leje; Letěla husička; Zelení hájové; Bude zima, bude mráz; Prší, prší, jen se leje*)
4. Vánoční suita českých lidových koled
(*Vzhůru pacholátka; Běhá prstýnek; Jede sedlák do lesa; Den přeslavný; My všichni se radujeme*)

Vydal Sušický dětský sbor, 1998.

A čo koho do toho (lidová poezie)

Rejdovačka (lidová poezie)

In: „Krása jednohlasu“. Sborník jednohlasých písní s doprovodem pro dětský sbor.

Praha: IPOS, 2003.

Sestavili Alois Motýl a Jaroslava Macková

„České a moravské národní písně“

Soubor osmnácti písní na texty české a moravské lidové poezie (2006), Hudební nakladatelství Českého rozhlasu.

Obsahuje úpravy lidových písní:

1. *Škoda ťa synečku* (moravská lidová)
2. *Měla jsem já milovníčka* (česká z Berounska)
3. *Ore šohaj* (moravská lidová) – úprava pro soprán
4. *Louka široká* (česká z Budějovicka)
5. *Počúvaj počúvaj* (moravská lidová)
6. *Což ten slavíček* (česká z Chodska)
7. *Miletínští sousedi* (česká z Hořicka)
8. *Či´s něbyl doma* (moravská lidová) – úprava pro soprán
9. *Probud' se můj milý ze sna* (česká z Klatovska)
10. *A když vy mě má panenka nechcete* (česká z Chrudimi)
11. *Ore šohaj* (moravská lidová) – úprava pro alt
12. *Či´s něbyl doma* (moravská lidová) – úprava pro alt
13. *Měla sem synečka* (moravská ze Ždanicka)
14. *Aj spívá spívá slavíček* (valašská)
15. *Nepůjdu já* (jihočeská)
16. *Hodonickou cestou* (česká z Bechyně)
17. *Náchodský zámeček* (česká z Náchodska)
18. *Pásla vovečky* (česká z Chodska)

„10 slovenských lidových písní“

V úpravě pro dívčí trio (sextet). Pro dětský nebo dívčí sbor.

V rukopisu je věnování: „*Jiřině a Milanovi a děckám ze Severáčku věnuje Mirek*“

Soubor obsahuje lidové písně:

1. *Ej topol', topol'*
2. *Išla bych do kostela*
3. *Limbora, limbora*
4. *Tam pod mostkom*

5. *Kde si bola*
6. *Už sa fašang kráci*
7. *Kázala mi máti*
8. *Ej, duby, duby*
9. *Zapadaj, slniečko*
10. *Mila moja neumiraj*

2.1.2 Skladby pro dívčí sbory

„Šest dívčích sborů“

Na slova J. R. Picka (1973)

„Vzkaz milému“

Dívčí sbor na lidový text.

Objednávka pro národní soutěž sborů SPgŠ Litomyšl 89, 1989.

2.1.3 Skladby pro ženské sbory

„Verše psané na vodu“

Na slova japonských pětiverší s klavírem (1961), Český hudební fond

„Hrál kdosi na hoboj“

Na slova Karla Hlaváčka, a cappella (1966).

„C'est mon coeur, qui bat“

I. cena na soutěži ve francouzském Tours v roce 1973

„Tři konce lásky“

Na básně Jasquese Préverta, a cappella (1973), gramofonová deska Supraphonu.

„Pět kanzonet na starou japonskou poezii“, a cappella (1978).

„Krásná růže“

Na slova Vítězslava Nezvala, a cappella (1979).

„Mír“

Na slova Josefa Hory, a cappella (1988).

„Koukal na ni přes bednění“

Úpravy českých lidových písní pro ženský sbor a klavír

2.1.4 Skladby pro smíšené sbory

„Milování bez vídání“

Na slova staročeského anonyma (1970).

„Pět smíšených sborů“

Na slova Jiřího R. Picka (1973), Český hudební fond.

„Roční rozmary“

Smíšené sbory na slova Václava Fischera (1974).

„Šest madrigalů“

Na slova Jiřího R. Picka (1978), Český hudební fond.

„Historický obraz“

Kantáta pro soprán, tenor, smíšený sbor a symfonický orchestr na texty českých středověkých anonymů a Jana Amose Komenského. (1986)

„O marném štěstí“

Smíšený sbor na slova českého anonyma z 18. století (1986), Český hudební fond.

„10 lidových písní“

V úpravách pro smíšený sbor.(1987)

„Vůně domova“

Smíšené sbory na slova Václava Fischera (1987).

2.1.5 Skladby pro mužské sbory

„Ať odpoví“

Pro mužský sbor a klavír.

Vydal Panton v roce 1962.

2.2 Sólové písně

Miroslav Raichl ve vokální oblasti nekomponoval pouze sbory, ale také sólové písně pro různé hlasy, nejvíce však pro soprán. V 80. letech jich napsal mnoho pro svou manželku, sopranistku Svatavu Šubrtovou. Dále psal estrádní, masové a politické písně, které zde neuvádím.

„Tři písně“

Na slova Nicolase Guiléna pro baryton, flétnu, klarinet, kontrabas, klavír, kytaru a bicí nástroje (1963, klavírní verze 1988).

„Letěla tudy labutě“

Cyklus písní pro soprán a klavír na lidové texty (1981), Panton.

Obsahuje písně:

1. Ach, nevím, nevím
2. Zatmělo se mně slunečko
3. Kdybych já tam byla
4. Letěla tudy labutě

„Elegie na odchodnou“

Koncertní árie pro soprán a komorní orchestr na Ovidiova slova (1982), o Su

„Modravou mlhou“

Tři písně na slova Anny Achmatovové pro soprán a klavír (1983)

„Nezvalovský sešit“

Písně pro bas a klavír na slova Vítězslava Nezvala (1967 – 1988)

„Písně na lidové texty“

Pro různé hlasy a klavír (1986 – 1988).

„Zpívání do tmy“

Cyklus písní pro soprán a klavír na slova Václava Fischera (1988)

„Tři malé elegie“

Cyklus písní pro bas a klavír na slova O. Wenzela, J. Suchého a J. Bruknera (1988)

„Písně na lidové texty“

Pro soprán a klavír.

Rukopis je v přípravě k vydání.

Soubor obsahuje písně:

1. Na Javornici vtáček zpívá
2. Kdyby mně tak bylo

3. Což jsem tak daremná
4. Kdes láska, kdes byla
5. Za horama, za dolama

2.3 Opery

Miroslav Raichl za svůj život zkomponoval celkem tři opery. První opera Fuente Ovejuna vznikla podle stejnojmenné divadelní hry Lope de Vegy, kterou do češtiny přeložil Otakar Fischer. Libreto napsala Marie Nováčková. V roce 1958 vydal Český hudební fond klavírní výtah, který je uveden v knihovně HAMU.

Další dvě opery jsou jednoaktové, tzv. aktovky, a libreto k nim napsal jeden z nejčastějších Raichlových textařů J. R. Pick. Notový materiál Fotbalové opery je k dispozici v notovém archivu Českého rozhlasu.

„Fuente Ovejuna“ (1959)

(Zpráva o premiéře v tisku je uvedena na str. 14)

„Fotbalová opera“ (1970)

„Opera o chatě“ (1974)

3 Instrumentální tvorba Miroslava Raichla

Miroslav Raichl psal také pro sólové nástroje a pro instrumentální soubory. Spolupracoval například s pedagogy jednotlivých nástrojů, proto mnoho skladeb pro sólové nástroje je určeno jako instruktivní.

Více než seznamem těchto skladeb se instrumentálními díly nebudu zabývat, protože to není stěžejní část této práce. O klavírní tvorbě však existuje více informací v diplomové práci Veroniky Krejčí.

Zdrojem pro tento soupis mi byl hlavně seznam skladeb zaregistrovaných v OSA a již uvedená diplomová práce.

3.1 Skladby pro sólový nástroj

3.1.1 Skladby pro sólový nástroj bez doprovodu

„Sonatina“

Pro akordeon (1978), Český hudební fond, Supraphon.

„Šest duettin“

Pro 2 housle (1978), Supraphon.

„Moravská balada“

Pro varhany (1988).

„Východočeské tance. Chodské písně“

Pro harmoniku upravil Miroslav Raichl (1952).

3.1.2 Skladby pro sólový nástroj s doprovodem klavíru

„Sedm nápadů“

Pro violoncello a klavír (1971), Český hudební fond, Supraphon.

„Deset popěveků“

Pro nástroj in C a klavír (1973), Český hudební fond.

„Prosté melodie“

Pro housle a klavír“ (1975), Český hudební fond, Panton.

„Sonatina pro housle a klavír“ (1979), Český hudební fond.

„Suita in G“

Pro 2 nástroje in C a klavír.

3.1.3 Skladby pro klavír (na 2 ruce, na 4 ruce)

„Fantazie“

„Sonatina in A pro klavír“

„Scherzo“

„Tři polky pro klavír“

„II. klavírní sonáta“ (1961), Český hudební fond.

„Malé album“

Polyfonická cvičení pro klavír.

„Sonáta pro klavír na 4 ruce“ (1977), Český hudební fond, Supraphon.

„2x10“

Klavírní skladby pro menší i větší pianisty“ (1978), Panton.

„Nerozvážnosti pro klavír“ (1982), Český hudební fond.

3.2 Orchesterální skladby

3.2.1 Skladby pro komorní orchestr

„Symfonietta pro komorní orchestr“ (1977), ČHF, gramofonová deska Pantonu.

„Divertimento pro smyčcové kvarteto“ (1983)

„II. symfonietta pro komorní orchestr“ (1984), ČHF, gramofonová deska Pantonu.

„Divertimento pro komorní orchestr“ (1986), gramofonová deska Pantonu.

3.2.2 Skladby pro smyčcový orchestr

„Pět miniatur“

Pro smyčcový orchestr (1966).

3.2.3 Skladby pro velký orchestr

„Ouvertura pro velký orchestr“

Absolventská práce na AMU. (1954)

„Symfonie B dur“

Čtyři věty (dokončená v roce 1955).

„Violoncellový koncert“

Pro violoncello a orchestr. Aspirantská práce na AMU. (1956)

„II. symfonie“ (E dur)

Dokončená v roce 1959, premiéra v r. 1961.

Vydal Panton, 1964.

„Sedm invencí“

Pro velký orchestr. (1966)

„Odpoledne v ZOO“

Symfonická suita pro děti.

4 Rozbor cyklu Veselá teorie I

Při analýze jsem měla k dispozici notový materiál Dětské sbory, který obsahuje pět písní a dva písňové cykly, z nichž právě jeden nese název Veselá teorie. Tento soubor vydalo pražské nakladatelství Supraphon v roce 1986.

K rozboru jsem si vybrala cyklus písní „Veselá teorie“ zejména proto, že je podle mého názoru vhodný pro nácvik v pěveckém sboru na základní škole. Všechny písně tohoto cyklu se pohybují v rozsahu $h - d^2$. Při správném pěveckém vedení by tohoto rozsahu měli dosahovat už žáci třetího ročníku ZŠ.

Písně mají nádherné, zpěvné, někdy až vtíravé melodie, které jasně vyjadřují náladu každé skladby i obsah textu. Autor hudebními prostředky vysvětluje několik základních pojmů hudební teorie a humorné texty obohacuje o hudební vtip. V analýze jednotlivých písní se tyto postupy pokusím objasnit.

Texty jsou legrační, zábavné a dětem blízké, proto myslím, že samy o sobě žáky motivují. Děti mladšího školního věku dokáží toto vtipné vyjádření pochopit a někteří žáci i sami rozpoznat.

Dalším argumentem vhodnosti užití těchto skladbiček na základní škole je nenáročný doprovod, který by měl zvládnout každý učitel hudební výchovy, který absolvoval I. cyklus základní umělecké školy.

1. STUPNICE

Skladba je napsaná v tónině C dur, aby souhlasil text (názvy tónů) se zpívanými notami. V úvodu jde melodie stupnice C dur vzestupně.

Poco maestoso *f*

Zpěv

Cé dé é ef gé á há cé zpěv ne-ní

Klavír

Následuje sestupná řada tónů této stupnice, ale v diminuci (v polovičních hodnotách).

Tento rozdíl v hodnotách not může mít 2 důvody:

1. První část je důstojná, není tam místo pro legraci, a proto se zde objevují delší hodnoty, kdežto ve druhé části je naznačen pohyb blechy a možná i člověka, který se ji snaží chytit. Tyto pohyby jsou rychlé, což vystihují osminové hodnoty.
2. Pohyb nahoru (do kopce) je náročnější a pomalejší než pohyb dolů (s kopce). U vzestupné řady tónů zpěvák jakoby šplhá nahoru, je pomalejší, ale směrem dolů to jde celkem lehce.

Stupnici jdoucí nahoru podporuje klavírní doprovod v unisonu, ten už v prvním taktu navozuje stupnicovou řadu od spodní kvinty směrem k tónice, kterou zpěv začíná. Intonační podporu klavírního doprovodu u vzestupné melodie zvolil autor metodicky správně, neboť stupnicové řady jdoucí nahoru jsou zvláště pro dětské zpěváky intonačně náročné.

Sestupnou řadu tónů klavír doprovází akordy ve staccatu a tzv. klastry (současně zahránými 3 tóny vedle sebe).

Skladbu lze jednoduše rozdělit do tří částí, z nichž první a třetí jsou téměř totožné. Jejich důstojnost a majestátnost vyjadřuje i dynamika ve forte. Druhá část je kontrastní, odlehčená a má být zpívána v mezzopianu.

2. BÉ

Předehra melodicky vykresluje neštěstí a bezmocnost ovce, zároveň posluchače vpravuje do děje a připravuje ho, že písnička vypráví o něčem smutném.

Už v předešlé klavírního doprovodu se objevuje základní myšlenka celé skladby – funkce hudební značky bé.

Tempo di polka

Zpěv

Klavír

Stejný motiv je i na konci skladby jak ve zpěvním partu, tak v doprovodu.

o půl tónu niž,

Autor textu vtipně spojuje název hudební značky a citoslovce ovce – „bé“. Miroslav Raichl pak svým zhudebněním pointu přivádí k dokonalosti, když u textu „o půl tónu niž“ slovo „niž“ nechává snížit zpíváný tón o půltón. To samé v závěru písničky na slově

„bé“, umocněného dynamikou ve forte a následně zeslabené. Tento hudební efekt navozuje představu zoufalého „křiku“ ovce.

to si piš, je-nom za-beč to svo-je bé o púl tó-nu niž,

o púl tó-nu niž, bé,

3. KŘÍŽEK

Slova první sloky začínají vyjmenováním pořadí pěti křížků: fis, cis, gis, dis, ais. Aby autor hudby použil doškálné tóny, mohl skladbu zkomponovat v tónině, která má nejméně pět křížků, tj. v tónině H dur, Fis dur nebo Cis dur, případně v jejich paralelní mollové tónině. Miroslav Raichl si vybral tóninu Fis dur.

Zpěvákům může dělat potíže naučit se sestupné čisté kvarty v prvním taktu, ale velice dobře napomáhá harmonie klavírního doprovodu, který nádherně dobarvuje celkový zvuk písně.

mf

1. Fis cis gis dis ais má - me do - ma špajz.
2. V no - tách však ta mříž ne - zna - me - ná spíž.

mf stacc.

Text „...před notami křížky mění notám výšky...“ prozrazuje funkci křížků. Skladatel v závěru písničky názorně vytvořil melodii, která stoupá po půltónech.

2.
výš, výš, — výš, — to zna - me - ná ta

mříž la la la la la la la la.

4. TEČKY

Vypráví o tom, co s písničkou provedly dvě tečky: „Na papíře s písničkou tečka s tečkou skotačily...“. Ty ukazují dvě funkce, které tečky v notovém zápisu mají – buď označují staccato, nebo notu prodlužují o polovinu její hodnoty. Každá z těchto dvou teček převzala jednu úlohu.

Jedna tečka vytvoří z části písničky skotačivou melodii.

mp
Jed-na sed - la nad no - tu,

p stacc.

Druhá změna rytmus již jednou uvedené melodie. M. Raichl od taktu 21 až do konce s výjimkou poslední doby 23. taktu dodržuje v melodii délku samohlásek ve zpívaném textu. (Ukázka je od 21. do 27. taktu)

dru-há prý už se-di za ní a co dří - ve stá - lo tu,

rá - zem zdá se k ne-poz-ná - ní, rá - zem zdá se

5. PIANO A FORTE

Skladba má tři části: první a třetí část je v piano a druhá ve forte. Jsou to ostré kontrasty dynamiky.

Opět zde zhudebnění reaguje na text, kdy na počátku písničky hudebními prostředky Raichl vykresluje plížení kočky – opatrnost, nenápadnost, ale i kuráž, je to činnost, která je téměř neslyšitelná. Celý obraz dotváří klavírní doprovod, který je disharmonický, a tím zdokonaluje představu záhadnosti či nebezpečnosti situace. Autor pro tuto část zvolil mírně rychlé tempo v tónině f moll.

Allegretto *p misteriosamente*

Zpév

Klavír

Pli - - -

- - - ži - la se koč - ka pi - á - - - no,

Opatrnost kočky skladatel vystihuje také střídáním osminových not s osminovými pomlčkami. Ty mohou naznačovat obezřetné kroky kočky.

V části popisující forte písnička mění tóninu z f moll na paralelní F dur. Tempo se zrychluje, stejně jako se zrychluje řeč člověka, který se zlobí, který křičí. Pro žáky by mohl být obtížný rytmus v této části. Sbormistr jim může pomoci rytmickými slabikami: tá-pe ta-te.

Allegro ($\text{♩} = \text{♩}$)

Jen-dův dort, Jen - da a - le za - čal kři - čet for - te:

já tě ne - dám, já tě ne - dám, já tě ne - dám, dor - te.

Ve třetí části se autor vrací k tónině, melodii, dynamice i tempu první části. Tentokrát hudební prostředky vyjadřují strach a následný plíživý útěk.

6. PAUZY

Poslední skladba tohoto cyklu je poněkud náročnější, a to nejen pro sbor, ale hlavně pro sólistu.

Klavírní doprovod v levé ruce hraje především v oktávách jeden motiv v ostinatu.

The image shows two systems of musical notation for piano accompaniment. The first system is labeled 'Klavír' and 'Allegro non troppo'. It features a treble clef staff with a whole rest and a bass clef staff with a series of chords in octaves, marked 'p stacc. sempre'. The second system continues the piece with similar notation.

Ačkoli skladba nemá žádné předznamenání, zní v tónině E dur. Křížky jsou připsány vždy u not.

Miroslav Raichl zapojuje rytmické slabiky pro půlovou pomlku – pauza, které sbor šeptá a zároveň autor využívá synonyma ke slovu pauza, a to hudební výraz pomlka. Šeptané rytmické slabiky pomáhají zpěvákům přesně dodržet pomlku (pro děti je to velmi náročné) a současně vystihují význam pauz v hudebním díle. Přes tuto pomůcku Raichl záměrně nechá sólistu dvakrát narušit pauzu náhlým vstupem, na který sbor reaguje citoslovcem „pššš“ ve fortissimu.

Solo

f Já!

pp klid klid *ff* pššš!

klid, Při pau-ze je zkrát-ka

ff *mf*

8va

f Já!

pp klid klid klid *ff* pššš!

klid, Při pau-ze je zkrát-ka

ff *mf*

8va

V této skladbě se výrazně projevuje Raichlova snaha zapojit scénické prvky do sborového provedení.

Píseň se opakuje, jakoby chtěl sbormistr napravit chybu „nedisciplinovaného“ zpěváka. Po „vydařeném“ téměř tři takty dlouhé pauze následuje spokojené „...tak to má být“.

pp klid klid klid klid klid

klid, tak to má být.

pp

8va

5 Průzkum

Tento malý průzkum probíhal v okrese Náchod na školách, kde funguje alespoň jeden pěvecký soubor. Osloveno bylo celkem 20 respondentů, mezi nimiž se nacházeli učitelé hudební výchovy na 1. a 2. stupni základních škol, učitelé pěveckých sborů základních uměleckých škol a jeden učitel gymnázia.

Cílem tohoto průzkumu není hodnocení nebo posuzování práce jednotlivých vedoucích dětských sborů, ale spíše sonda zjišťující povědomí sbormistrů o skladateli, který velkou část své tvorby věnoval právě dětským sborům. Proto výsledky průzkumu uvádím anonymně a budu pouze popisovat odpovědi, které jsem získala při návštěvách jednotlivých škol nebo při telefonických rozhovorech s vedoucími školních pěveckých sborů.

Respondentům jsem položila otázku, zda jim něco říká jméno Miroslav Raichl. Pokud odpověděli kladně, věděli, že jde o českého hudebního skladatele. Byli tedy dotázáni druhou otázkou, jestli zařazují jeho skladby do sborového repertoáru. Odpovědi na obě otázky lze rozdělit do tří skupin:

1. vedoucí sboru nezná skladatele Miroslava Raichla
2. vedoucí sboru zná skladatele M. Raichla, ale jeho skladby do repertoáru svého sboru nezařazuje
3. vedoucí sboru zná skladatele M. Raichla a jeho skladby do repertoáru svého sboru zařazuje

Ve všech třech případech předpokládáme, že vedoucí sborů znají autory skladeb sborového repertoáru. Za tohoto předpokladu je jasné, že pokud sbormistr M. Raichla nezná, nezná ani jeho dílo a tudíž jeho písně do repertoáru svého sboru nezařazuje.

První odpověď zaznívala výhradně na základních školách, nikoli tedy v základních uměleckých školách. Více si možné příčiny objasníme v závěru (v další části) této kapitoly.

Druhá skupina odpovědí byla v poměru s dalšími dvěma málo početná, přesto ve svém obsahu zajímavá. Opět se tyto odpovědi objevovaly pouze na základních školách. Jako důvody nezařazování skladeb Miroslava Raichla do repertoáru sboru uváděli respondenti následující:

- žáci mají zájem o modernější písničky (I. stupeň: písničky Zdeňka Svěráka a Jaroslava Uhlíře, písničky z pohádek, ...; II. stupeň: populární písničky, písně z různých muzikálů a filmů)
- sbor má příliš málo členů (menší školy, malý zájem žáků o sborový zpěv)
- členové sboru jsou příliš malí (1. – 3. třída ZŠ) – pro tuto věkovou skupinu jsou Raichlovy písně náročné
- náročné pro nacvičení
- sbor má příliš široké věkové rozpětí (3. – 9. třída ZŠ)
- sbor zpívá pouze jednohlasé písničky

Zařazování jen moderních a populárních písní někteří učitelé odůvodňovali tím, že mají málo žáků ve sboru (nepovinný předmět) a obávají se, že by je klasické písně pro dětské sbory odradily. Na druhé straně jeden respondent, který učí na ZUŠ a dříve učil na ZŠ, oponoval vlastní zkušeností, že Raichlovy písně lze realizovat i na vesnické základní škole a že záleží jen na učiteli, jak a čím žáky motivuje.

Dalším argumentem proč sbormistr nezařazuje Raichlovy písně do repertoáru svého sboru je malý počet členů ve školním sboru. Jedná se zpravidla o menší školy, kde mají jen třídy prvního stupně základní školy nebo o školy, na nichž je u žáků malý zájem o sborový zpěv. Vedoucí těchto sborů se proto snaží vybírat písně, které jejich žáci rádi zpívají.

Na některých školách mají dětské pěvecké sbory dva, a to věkově rozlišené (jeden je pro žáky prvního stupně, další je pro žáky druhého stupně). Pro zpěváky prvního stupně vybírají vedoucí moderní písničky, kde převažují písně Zdeňka Svěráka a Jaroslava Uhlíře, dále skladby Pavla Jurkoviče. V jedné základní škole na prvním stupni zařazují také písničky z hudebně metodických materiálů Aleny Tiché „Hudba v současné škole“ (např. Učíme se zpívat). Na druhém stupni uváděli vedoucí školních pěveckých sborů písně z muzikálů, písničky současných českých populárních zpěváků (např. Janek Ledecký, Jarek Nohavica, Richard Müller,...), skupin (např. Buty, Čechomor, Chinaski,...) nebo zahraničních kapel (např. U2).

Na jiné škole mají sbor, ve kterém zpívají žáci první až třetí třídy. Zde jsou opět zařazovány písničky Z. Svěráka a J. Uhlíře.

Do třetí skupiny by patřily všechny oslovené základní umělecké školy a pěvecký sbor gymnázia. Vedoucí nejčastěji uváděli Raichlovy úpravy lidových písní (např. pásmo lidových písní „Zahrajte tu mou ...“), cyklus „Veselá teorie“ a jednotlivé písně *Brusič mráz*, *Kočár (Kočár v oblacích, Zářící kočár)*. Objevily se i výběry písní z cyklů „Ať svět se roztančí“ nebo „Jak se máme, co děláme“.

Vedoucí pěveckého (smíšeného) sboru gymnázia uvedl pouze jednu skladbu – úpravu lidové písně *Náchodský zámeček*.

Jednotlivé základní umělecké školy se lišily v počtu zařazovaných Raichlových skladeb. Všichni respondenti uváděli, že v repertoáru svého sboru mají alespoň Raichlovy úpravy lidových písní. Někteří zařazují celé písňové cykly (př. Rýmovaní vorvani a jiná zvěř), jiní si z těchto cyklů vybírají jednotlivé písně.

Jeden respondent ze základní umělecké školy kromě úprav lidových písní nacvičuje se svým sborem tříhlasou píseň *Danielis prophetia*, která spolu s *Vigilanter melodum* a *Mater sanctissimi regis* patří do souboru písní „Tři staročeské duchovní kantilény“.

V prvních dvou skupinách se ukázalo, jak málo je Miroslav Raichl známý ve svém rodišti a jak málo se jeho písně ve sborech na základních školách zpívají. Důvodem může být malá informovanost. Tento průzkum ukazuje, že víc než polovina učitelů základních škol jméno Miroslava Raichla vůbec nezná. A těch několik, kteří ho znají jeho skladby do sborového repertoáru nezařazuje.

Učitele, kteří zpívají se svými žáky pouze jednohlasé písničky bych chtěla povzbudit, aby zařazovali i Raichlovy písně, protože napsal mnoho krásných jednohlasých písniček na vtipné a dětem blízké texty.

ZÁVĚR

Diplomovou prací jsem se snažila poukázat na výjimečného skladatele a pedagoga Miroslava Raichla.

Od svých studií na náhodském gymnáziu se věnoval skládání pro klavír, později pro zpěv s doprovodem klavíru nebo a capella, pro sólové nástroje i pro různá složení orchestrů. Svou tvorbou zasáhl do mnoha hudebních žánrů a forem, od nejjednodušších písňových po velké formy orchestrálních děl.

O významu jeho celoživotního díla a pedagogické činnosti vypovídá nejen mnoho úspěchů a dlouhá řada ocenění na domácích i zahraničních soutěžích, ale také to, že malí i větší zpěváci v dětských sborech stále mají jeho písničky rádi.

Ve vokálním díle převažuje tvorba pro dětské sbory, i když se dříve věnoval skládání spíše pro smíšené sbory. Tím, že Miroslav Raichl úzce spolupracoval s několika dětskými sbory, dokonale poznal dětský hlas a velice dobře si všímal interpretačních možností jednotlivých dětských sborů, kterým tak dovedl své písně a úpravy lidových písní přizpůsobit a doslova jim je psal přímo na míru. To má význam i pro dnešní sborový zpěv, protože sbormistři mají možnost si vybrat z mnoha skladeb různé obtížnosti a různorodého hlasového složení.

V malém průzkumu se moje domněnka téměř potvrdila. Předpokládala jsem, že nikdo z učitelů hudební výchovy na základních školách, kteří vedou dětské sbory, nebudou Miroslava Raichla vůbec znát. Na čtyřech školách jsem se však setkala s učitelkami, které ho znají, ale jeho skladby nemají v repertoáru. Uváděné důvody popisují v kapitole Průzkum. Zajímavý by byl výzkum, který by probíhal v celé České republice.

Věřím, že moje práce pomůže alespoň některým vedoucím dětských pěveckých sborů ke snazšímu hledání materiálů a k rozhodnutí zařazovat i umělé písně určené dětským sborům. Vždyť Raichlovy písně a jeho znamenité úpravy písní lidových patří ke zlatému fondu naší sborové a pěvecké kultury.

Použitá literatura

Brožura *Miroslav Raichl*. Praha: Hudební informační středisko ČHF, 1990.

ČERNUŠÁK, G.- ŠTĚDRŇ, B.- NOVÁČEK, Z. *Československý hudební slovník II*. Praha: Státní hudební vydavatelství, 1965.

Čeští skladatelé současnosti. Praha: Panton, 1985.

KREJČÍ, V. *Miroslav Raichl – význam klavíru v jeho kompozičním díle*. Diplomová práce. PF JČU České Budějovice, 2004.

LÝSEK, F. *Vox liberorum*. Dětský hlas, výzkum jeho znaků a vývoje. Brno: nakladatelství Blok, 1977.

MENCLOVÁ, V.- SVOZIL, B.- VANĚK, V. a kol. *Slovník českých spisovatelů*. Praha: Nakladatelství Libri, 2000.

RAICHL, M. *Zahrajte tu mou...* Praha: IPOS-ARTAMA, 1997.

Internetové stránky:

<http://www.ceske-sbory.cz>

<http://www.rebelcanto.cz>

<http://www.severacek.cz>

<http://www.sweb.cz/jansen.raichl/miroslav.html>

http://cs.wikipedia.org/wiki/Erich_Sojka

Prameny:

Rozhovory s paní Svatavou Šubrtovou, s panem Milanem Uherkem a s paní Silvií Pálkovou

Archiv Severáčku

Program *Jarního koncertu Severáčku 2008*

Přehled registrovaných titulů v OSA

SEZNAM PŘÍLOH

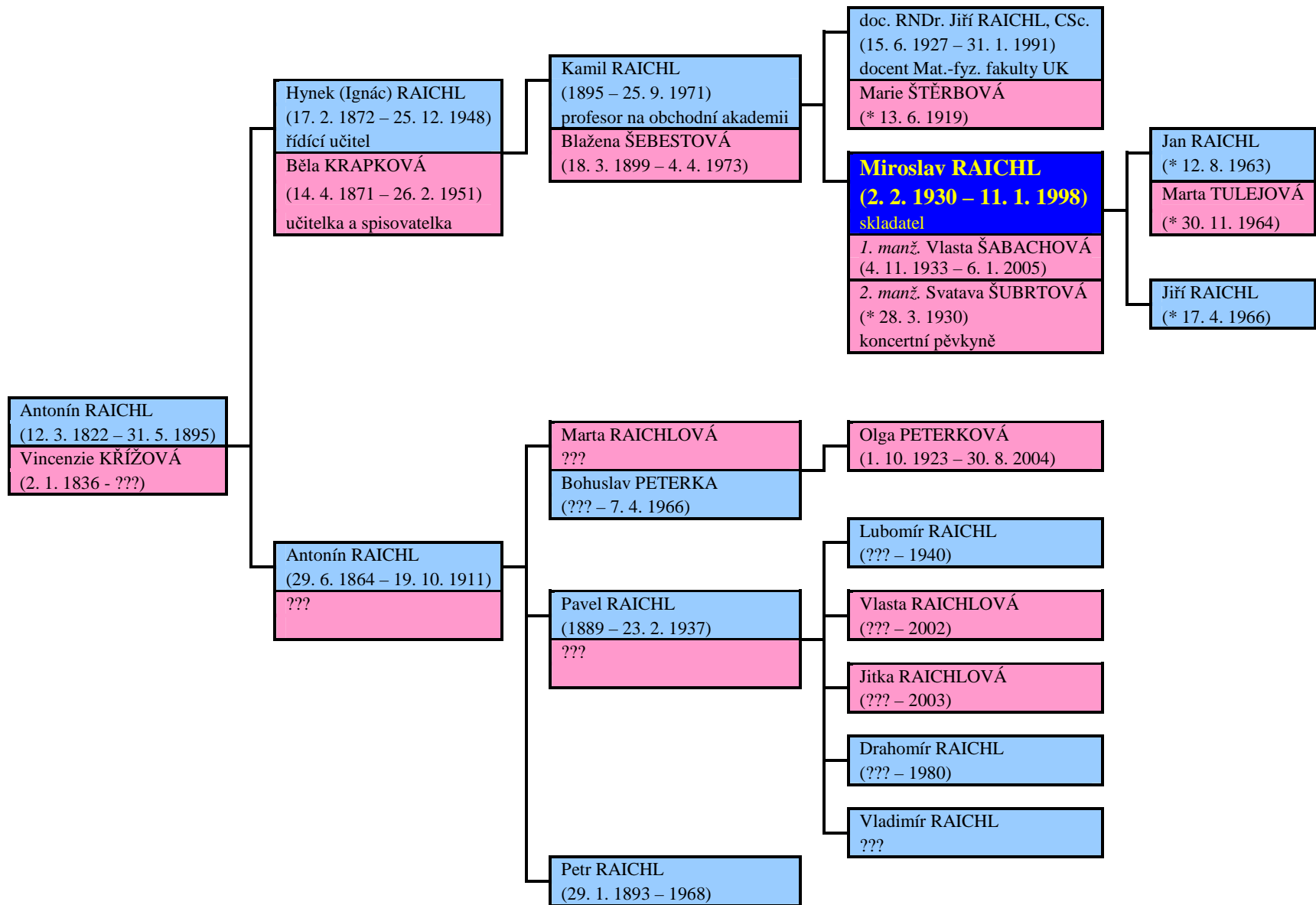
Příloha č. 1: Rodokmen Miroslava Raichla

Příloha č. 2: Rodný list Miroslava Raichla

Příloha č. 3: Ulice Běly Raichlové, dříve Zahradní ulice

Příloha č. 4: Vilka v ulici Raichlové č. p. 777 v Náchodě

Příloha č. 5: „Veselá teorie (I)“ – notový materiál

Příloha č. 2

Republika Československá. Okresní úřad v Náchodě. Okresní správa politická v Náchodě.		Rodné matriky část 1118 číslo běžné 7	
Župa Hradec Králové.		Číslo exhib. 7969	
Rodný list.			
Den, měsíc a rok narození		25. 11. 1930 v. druhého února tisíc devět set třicet	
Místo narození, čís. domu		Náchod čp. 777	
Rodné jméno		Miroslav	
Vyznání		bez vyznání	
Pohlaví		mužské	
Zrození		manželské	
Otec		Miroslav Raichl roz. syn profesor veřej. obchod. školy v Náchodě č. 777, nar. 23. XII. 1895 v. Čechech pos. okr. č. 106 čest. řad. a příslušný, syn Hynka Raichla a Bělohy roz. Knapkové	
Matka		Blahoslava Raichlová roz. Sebestová dot. profesora v Náchodě 777 nar. dne 18. března 1899 Kuslích pos. okr. č. 106 Činotivce, dcera Josefa Sebesty a Antonie roz. Petkové	
Jména a stav svědků		Miroslav Raichl řídící učitel v. v. Náchod č. 777 Běla Raichlová instr. učitelka v. v. Náchod č. 777	
Jméno porodní báby		Marie Fyplová - Náchod - Václavská č. 532	
Dáno u Okresní správy politické v Náchodě dne 25. února 1930			
		Přednost úřadu: Za okresního hejtmana:	

Příloha č. 3

Příloha č. 4

VESELÁ TEORIE

CYKLUS PÍSNÍ NA TEXTY ERICHA SOJKY

1. Stupnice

Poco maestoso *f*

Zpěv Cé dé é ef gé á há cé zpěv ne-ní

Klavír *f*

Più mosso *mp*

řev a žád-ná le-gra-ce. Cé há á gé ef é dé cé ble-cha v de-ce,

cé há á gé ef é dé cé chyt ji pře-ce,

f *rit.* *Tempo I*

veš-ka v pa-li-ci, zpí-vá-me stup-ni-ci Cé dé é ef

gé á há cé zpěv ne-ní řev a žád-ná le-gra-ce. *rit.*

2. Bé

Tempo di polka

Zpěv

Klavír

Spad-la ov-ce do La-be, by-la ne-pla - vec, a tak je-nom

vo - lá bé, i - nu těž-ká věc. Já tam sko-čím pro te - be, to si piš,

to si piš, je-nom za-beč to svo-je bé o půl tó-nu níž,

o půl tó-nu níž, bé.

1.

2.

3. Křížek

Un poco sostenuto

Zpěv

Klavír

mf

1. Fis cis gis dis ais má - me do - ma špajz.
2. V no - tách však ta mříž ne - zna - me - ná spiž.

mf stacc.

Fis cis gis dis ais má - me do - ma špajz,
V no - tách však ta mříž ne - zna - me - ná spiž,

p ta má v ok - ně mříž - ku, *mf* po - do - bá se kříž - ku,
před no - ta - mi kříž - ky mě - ní no - tám výš - ky,

p

p ta má v ok - ně mříž - ku, *mf* po - do - bá se kříž - ku,
 před no - ta - mi kříž - ky ně - ni no - tám výš - ky

mf fis cis gis dis ais je to pri - ma špajz.
 o půl tó - nu

1.

2.
 výš, výš, — výš, — to zna - me - ná ta

f mříž la la la la la la la la.

4. Tečky

Allegro

Zpěv

Klavír *mf*

mf

Na pa - pí - ře s pís - nič - kou teč - ka s teč - kou sko - ta - či - ly,

p stacc.

u - na - ve - né ho - nič - kou od - dych - nout si chtě - ly chví - li,

od - dych - nout si chtě - ly chví - li.

p

mp
Jed-na sed - la nad no - tu,

p stacc.

Detailed description: This system contains the first two lines of the musical score. The top staff is a vocal line in treble clef with a key signature of one sharp (F#) and a common time signature. It begins with a whole rest, followed by a half note G4, quarter notes A4 and B4, and a half note C5. The lyrics 'Jed-na sed - la nad no - tu,' are written below. The bottom staff is a piano accompaniment in bass clef, starting with a half note G2, quarter notes A2 and B2, and a half note C3. It includes a *p stacc.* marking. The system concludes with a double bar line.

dru-há prý už se-dí za ní a co dři - ve stá - lo tu,

Detailed description: This system contains the next two lines of the musical score. The vocal line continues with quarter notes D5, E5, F#5, and G5, followed by a half note A5 and a quarter note B5. The lyrics 'dru-há prý už se-dí za ní a co dři - ve stá - lo tu,' are written below. The piano accompaniment features a melodic line in the right hand and a bass line in the left hand, with a *ff* marking. The system concludes with a double bar line.

f
rá - zem zdá se k ne-poz-ná - ní, rá - zem zdá se

Detailed description: This system contains the next two lines of the musical score. The vocal line begins with a half note G4, quarter notes A4 and B4, and a half note C5. The lyrics 'rá - zem zdá se k ne-poz-ná - ní, rá - zem zdá se' are written below. The piano accompaniment consists of a rhythmic pattern of eighth notes in the right hand and a bass line in the left hand, with a *f* marking. The system concludes with a double bar line.

k ne - poz - ná - - - - ní.

f

Detailed description: This system contains the final two lines of the musical score. The vocal line continues with a half note G4, quarter notes A4 and B4, and a half note C5. The lyrics 'k ne - poz - ná - - - - ní.' are written below. The piano accompaniment features a melodic line in the right hand and a bass line in the left hand, with a *f* marking. The system concludes with a double bar line.

5. Piano a forte

Allegretto *p misteriosamente*

Zpév

Klavír

- - - ži - la se koč - ka pi - á - - - no,

p ne, že mě - la na - hná - no. *p* Pli - - - - ži -

- la se, to je je - ji sport. *p* A tak na - šla -

Allegro (♩ = ♩)

Jen-dův dort, Jen - da a - le za - čal kři - čet for - te:

já tě ne-dám, já tě ne-dám, já tě ne-dám, dor - te.

Tempo I
p misteriosamente

A tak zas od - plí - ži -

la se pi - á - no, ne-boť mě-la na-hná - no.

6. Pauzy

Allegro non troppo

Sbor

šeptat *pp*

mf pau - za pau - za *mf* po - ml - ka

Když je v no - tách pau - za či - li po - ml - ka,

Klavír

Allegro non troppo

p stacc. sempre

po - ml - ka

mf tak ni - kdo ne - zpí - vá a a - ni ne - mu - ká, *f* tak ni - kdo

ne - zpí - vá a a - ni ne - mu - ká, *p* při pauze je zkrát - ka

8

pp

Sólo

f Já!

pp klid klid *ff* pššš!

klid. Při pau-ze je zkrát - ka

The first system of the musical score consists of three staves. The top staff is a vocal line starting with a whole rest, followed by a half note 'Já!' with a forte (*f*) dynamic. The middle staff contains vocal accompaniment with lyrics 'klid klid pššš!' and 'Při pau-ze je zkrát - ka'. Dynamics range from *pp* to *ff*. The bottom staff is the piano accompaniment, starting with a whole rest and then playing a rhythmic pattern of eighth notes with a forte (*ff*) dynamic, transitioning to a mezzo-forte (*mf*) dynamic.

f Já!

pp klid klid klid *ff* pššš!

klid! Při pau-ze je zkrát - ka

The second system of the musical score consists of three staves. The top staff is a vocal line starting with a whole rest, followed by a half note 'Já!' with a forte (*f*) dynamic. The middle staff contains vocal accompaniment with lyrics 'klid klid klid pššš!' and 'Při pau-ze je zkrát - ka'. Dynamics range from *pp* to *ff*. The bottom staff is the piano accompaniment, starting with a whole rest and then playing a rhythmic pattern of eighth notes with a forte (*ff*) dynamic, transitioning to a mezzo-forte (*mf*) dynamic.

pp pau-za pau-za *f* po-ml-ka

klid. Když je v no-tách pau-za či-li po-ml-ka,

mf *sempre stacc.*

The third system of the musical score consists of three staves. The top staff is a vocal line with lyrics 'pau-za pau-za po-ml-ka'. The middle staff contains vocal accompaniment with lyrics 'klid. Když je v no-tách pau-za či-li po-ml-ka,'. Dynamics range from *pp* to *f*. The bottom staff is the piano accompaniment, playing a steady eighth-note accompaniment with a mezzo-forte (*mf*) dynamic and the instruction 'sempre stacc.'

po-ml-ka
tak ni-kdo ne-zpi - vá _____ a a - ni ne-mu-ká, tak ni - kdo

This system contains the first two systems of the musical score. The top staff is the vocal line, and the bottom two staves are the piano accompaniment. The lyrics are: "po-ml-ka tak ni-kdo ne-zpi - vá _____ a a - ni ne-mu-ká, tak ni - kdo". The piano part features a rhythmic accompaniment with chords and moving lines in both hands.

ne-zpi - vá _____ a a - ni ne-mu-ká, při pauze je zkrát - ka

This system contains the third and fourth systems of the musical score. The top staff is the vocal line, and the bottom two staves are the piano accompaniment. The lyrics are: "ne-zpi - vá _____ a a - ni ne-mu-ká, při pauze je zkrát - ka". The piano part continues with a similar accompaniment style, including a section marked with a forte dynamic.

klid klid klid klid klid
klid, tak to má být.

This system contains the fifth and sixth systems of the musical score. The top staff is the vocal line, and the bottom two staves are the piano accompaniment. The lyrics are: "klid klid klid klid klid klid, tak to má být.". The piano part features a section with a piano dynamic and a section with a forte dynamic.